

**Forskerforbundet:
Hovedstyrets beretning
01.01.2013–31.12.2015**

Innhold:

1	INNLEDNING	3
2	Lønn	5
2.1	Lønnspolitisk strategi	6
2.2	Statssektoren	7
2.3	Kommunal sektor	8
2.4	Privat sektor	9
2.5	Lokale forhandlinger alle sektorer	9
3	Arbeidstakers rettigheter	10
3.1	Fast tilsetting	10
3.2	Medbestemmelse	12
3.3	Immaterielle rettigheter	13
3.4	Likestilling mellom kjønnene	13
3.5	Livsfasepolitikk	14
3.6	Diskriminering	15
3.7	Varsling	15
4	Forskning og utvikling	15
4.1	Forskningsinnsats	15
4.2	Kvalitet i forsknings- og utviklingsarbeidet	16
4.3	Forskerutdanning og rekruttering til sektoren	19
4.4	Forskningsbasert innovasjon	20
4.5	Internasjonalisering	21
5	Utdanningspolitikk	21
5.1	Forskningsbasert undervisning – kvalitet i utdanningen	21
5.2	Organisering, tilknytningsform, arbeidsdeling	22
6	Forskerforbundets virkemidler	22
6.1	Organisasjon	22
6.2	Informasjon og mediehandtering	27
6.3	Samfunnskontakt	30
7	Styringsorgan og representasjon	35
7.1	Forskerforbundets hovedstyre	35
7.2	Arbeidsutvalget	36
7.3	Landsrådet	36
7.4	Representantskapet	37
7.5	Valgkomiteen	37
7.6	Desisorer	37
7.7	Revisor	37
7.8	Forskerforbundets sentrale sekretariat	38
7.9	Utvalg	39
7.10	Ekstern representasjon	40

1 Innledning

Beretningen for perioden 01.01.2013–31.12.2015 er utarbeidet med utgangspunkt i Forskerforbundets arbeidsprogram 2013–2015.

Beretningsperioden har vært preget av stor aktivitet både lokalt og sentralt. Det har i perioden vært lagt stor vekt på medlemskontakt med en betydelig økning i lokallagsbesøk og i lokal kursvirksomhet. Leder har som et ledd i dette besøkt en rekke små og store lokallag. Landsråd og sektorseminar for alle sektorer er gjennomført. Det er arbeidet systematisk for å videreutvikle Landsrådet og sektorseminarene som rådgivende og politikkutviklende organ. Videre er det opprettet tre ulike ad-hoc ekspertutvalg for å gi råd til Hovedstyret i tilknytning til utforming av en egen politikk for instituttsektoren, en egen politikk for ABM-sektoren samt for å gi råd til Hovedstyret i forbindelse med utforming av nytt finansierings-system for universitetene og høyskolene.

I det lønnspolitiske arbeidet har Forskerforbundet både sentralt og lokalt lagt til grunn forbundets lønnspolitiske strategi (LPS). Strategien er sektorovergripende og skal omfatte alle medlemmene. Den innebærer blant annet å vektlegge den samfunnsmessige betydningen som forbundets medlemsgrupper representerer, og den ressursen medlemmene bidrar med i utviklingen av ny kunnskap og verdiskaping. Det er i perioden arbeidet med å etablere en tydeligere sammenheng mellom det lokale og sentrale lønnsarbeidet, og fra 2015 har forbundet gjenopptatt tradisjonen med en årlig tariffkonferanse. For videre å styrke sammenhengen mellom det lokale og det sentrale lønnsarbeidet er det gjennomført kurs, seminarer, konferanser, workshops, lokallagsbesøk og andre møter med medlemmer og tillitsvalgte om forbundets lønnsarbeid. Avstanden i lønnsnivå fra de vitenskapelige stillingene i staten til utdanningsgruppene i privat sektor er redusert de siste årene, samtidig som de vitenskapelige stillingene i staten har hatt omtrent samme eller noe dårligere utvikling enn utdanningsgruppene i kommunal og øvrig statlig sektor.

Hjernekraftkampanjen ble lansert i 2012 som en viktig del av den lønnspolitiske strategien (LPS). Formålet med kampanjen er å få frem betydningen av medlemmenes hjernekraft. Som ledd i kampanjen ble det blant annet sendt innspill til partiprogrammene i forbindelse med stortingsvalget i 2013 og kommunevalget i 2015. Som følge av innsats og synliggjøring er begrepet hjernekraft etter hvert også tatt i bruk av politikere og andre samfunnsaktører. Som ledd i kampanjen etablerte forbundet Hjernekraftprisen i 2013 for ytterligere å synliggjøre betydningen av FoU.

Arbeidet for gode rammevilkår for, og tilstrekkelig tid til, forskning og utviklingsarbeid (FoU) har vært en prioritert sak i perioden. Dette er en av Forskerforbundets kjerneoppgaver som berører medlemmene i alle sektorer. I universitets- og høyskolesektoren har arbeidet i perioden vært preget av oppfølging av den siste undersøkelsen av tid til FoU som ble lagt frem av Arbeidsforskningsinstituttet i januar 2012. Til tross for at undersøkelsen viste at tid til FoU oppfattes som en salderingspost som skyves utenfor alminnelig arbeidstid har Forskerforbundet ikke fått gjennomslag for at manglende tid til FoU er et problem i sektoren. I ABM-sektoren har forbundet gjennomført en kartlegging av medlemmenes vilkår for å drive FoU-arbeid. Mange opplevde det som svært vanskelig å få tid og mulighet til FoU-oppgaver. I forlengelsen av undersøkelsen vedtok Hovedstyret en egen politikk for ABM-sektoren som vektlegger ansattes tid og mulighet til FoU-oppgaver. I instituttsektoren er det gjennomført en tilsvarende medlemsundersøkelse som viste at det er utfordringer med å få på plass gode rammer for faglig utvikling, karriereutvikling og faglig frihet i mange virksomheter også der. Det er også utført en undersøkelse blant medlemmene i tekniske og administrative stillinger med fokus på faglig og karrieremessig utvikling. Også her har Hovedstyret vedtatt en egen politikk for medlemsgruppen.

Forskerforbundet har i perioden vektlagt videreutvikling av organisasjonen. Hovedstyret har lagt en ambisiøs og målrettet plan for forsterkning av rekrutteringsarbeidet, både i de sektorer der vi tradisjonelt har medlemsgrupper og i privat sektor der det er store virksomheter

med forskningsavdelinger. Rekrutteringsplanen er omfattende og har medført endringer i prioritering av arbeidsoppgaver, noe som vil måtte fortsette i neste periode. Forskerforbundet utfordres fortsatt ved et høyt antall utmeldinger, slik situasjonen har vært i de senere år. Ved siden av skifte av arbeidssted til områder utenfor forbundets nedslagsfelt, utgjør aldersavgang den største gruppen utmeldte. Antall nye medlemmer har hatt en positiv utvikling på slutten av perioden etter en stagnasjon i begynnelsen. Som del av organisasjonsutviklingen iverksatte Hovedstyret høsten 2014 en plan for rekruttering av studenter, med målsetting om 500 studentmedlemmer innen utgangen av 2015. Målsettingen ble nådd allerede i september 2015. Videre har Hovedstyret utredet pensjonistmedlemskapet med sikte på å gjøre det mer attraktivt å stå som medlem etter endt yrkeskarriere.

I utarbeidingen av nytt arbeidsprogram har Hovedstyret lagt vekt på en bred involvering. Det ble derfor gjennomført en innspillsrunde fra lokallag og foreninger juni-august 2014, to høringsrunder til lokallag og foreninger våren 2015 i tillegg til at Landsrådet behandlet saken våren 2015.

Kunnskapsdepartementet har igangsatt en strukturreform i universitets- og høyskolesektoren som berører mange av forbundets medlemmer. Forskerforbundet har aktivt fulgt opp reformen både i form av bistand til berørte lokallag, ved høringsuttalelser og deltakelse på høring i KUF-komiteen samt gjennomføring av fusjonsseminar høsten 2015 for berørte lokallag.

Forskerforbundet har bidratt til å holde spørsmålet om midlertidig tilsetning på dagsorden i perioden. Den nye arbeidsmiljøloven som ble innført fra juli 2015 har imidlertid gjort det lettere å tilsette midlertidig. Dette har vanskeliggjort arbeidet med å stramme inn på adgangen til midlertidig tilsetning ved universitetene og høyskolene. Det er tatt kontakt på politisk nivå for å avklare mulighetene for å få til innstramminger for UH-sektoren på annen måte. Regjeringen har imidlertid vist liten forståelse for de negative effektene ved den høye midlertidigheten, og det har ikke vært politisk vilje til å iverksette effektive lovtiltak. Nivået på bruken av midlertidig tilsetning i UH-sektoren viser en svak reduksjon i perioden og den vedvarende oppmerksomheten som er viet til problemet er positivt og i høy grad forbundets fortjeneste. Men det er fortsatt langt igjen til nivået i arbeidslivet for øvrig.

I august 2014 skiftet Forskerforbundet generalsekretær da Hilde Gunn Avløyp tiltrådte stillingen etter at Sigrid Lem gikk av med pensjon. I tillegg påbegynte Hovedstyret høsten 2014 en gjennomgang av de ulike organisasjonsleddene i forbundet. En av de viktigste hovedkonklusjonene er å vektlegge lokallagenes rolle i enda sterkere grad siden de utgjør selve ryggraden i Forskerforbundet, og er den beste måten å ivareta medlemmenes interesser og engasjement på. Videre er det ønskelig å klargjøre Landsrådets rolle som strategisk rådgiver overfor Hovedstyret, at sektorseminarene skal videreutvikle sitt innhold og sin funksjon, samt at fagpolitiske foreningers rolle som ressurs- og kompetanseorgan overfor Hovedstyret videreutvikles innen dagens finans- og organisasjonsstruktur.

Antall medlemshenvendelser med spørsmål om rettigheter og bistand i enkeltsaker har vært meget høyt også i denne perioden. Forbundet bruker egne advokater i individuelle bistandsaker fordi det erfaringsmessig forhindrer unødvendige rettsprosesser. Det har vært en rekke klagesaker, men de fleste saker har løst seg i minnelighet. Tre saker har vært ført i rettssystemet, den ene helt til Høyesterett. Disse tre sakene gjaldt alle oppsigelser på grunn av virksomhetens forhold, to av sakene gjaldt oppsigelser av eksternt finansierte. I tillegg er det tatt ut søksmål i en sak om oppsigelse på grunn av arbeidstakers forhold, men her er hovedforhandling foreløpig ikke berammet.

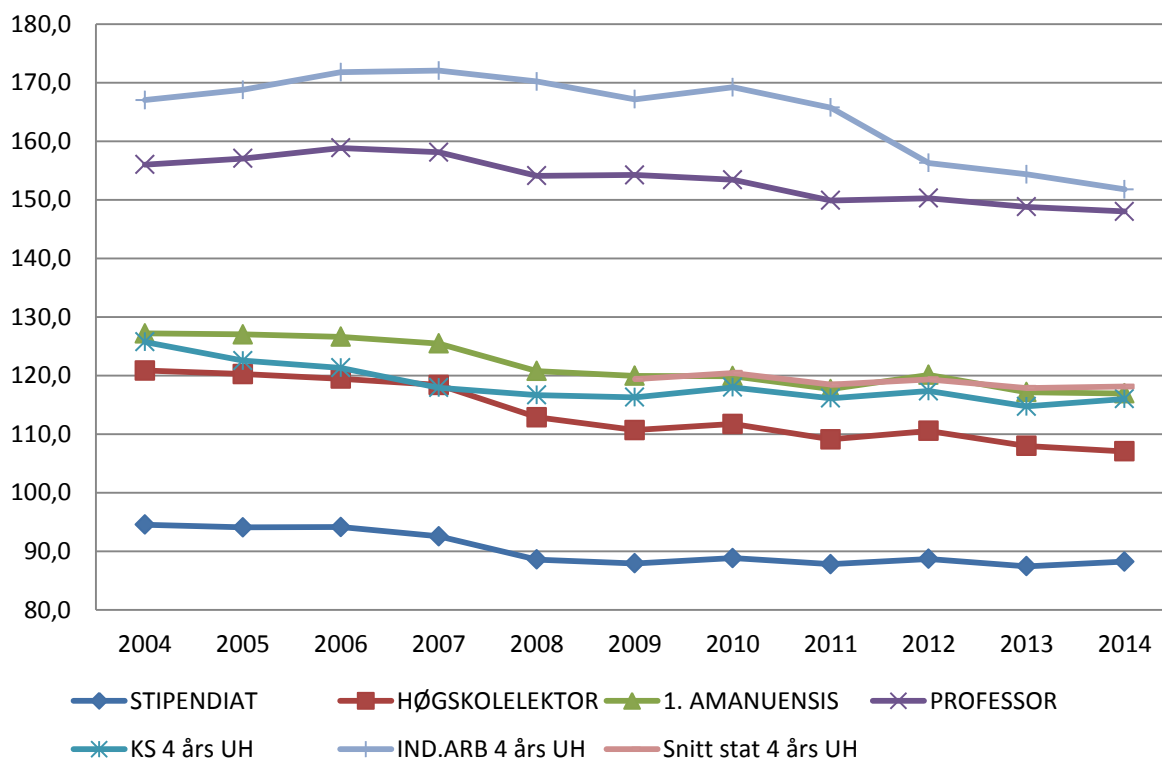
Forskerforum har befestet sin posisjon som et aktuelt og mye sitert magasin, og har sammen med godt mediearbeid fra hele organisasjonen bidradd til en rekke presseopplag.

2 Lønn

Etter en årslønnsvekst på rundt 4 prosent i perioden 2009 til 2013 sank årslønnsveksten i 2014 til 3,1 prosent, den laveste nominelle lønnsveksten på 20 år. Lønnsveksten anslås i 2015 til 2,9 prosent (SSB) og den moderate lønnsveksten må ses i sammenheng med at deler av økonomien har fått en betydelig negativ impuls gjennom oljeprisfallet. De aller fleste lønsmottakerne inkludert Forskerforbundets medlemmer har likevel fått forbedret kjøpekraft og høyere levestandard i perioden.

Lønnsstatistikken viser at det har vært en positiv tendens i perioden med hensyn til å oppnå målet om redusert lønns-gap til privat sektor. Figuren nedenfor viser den relative utviklingen i snittlønn for ulike grupper i forhold til gjennomsnittlig industriarbeiderlønn, basert på SSB sin lønnsstatistikk. Avstanden fra de vitenskapelige stillingene i staten til utdanningsgruppene i privat sektor definert som ansatte i industrien med mer enn fire års høyere utdanning er redusert. Samtidig hadde de vitenskapelige stillingene i staten omtrent samme eller noe dårligere utvikling enn utdanningsgruppene i kommunal og øvrig statlig sektor.

Figur 1 Relativ lønnsutvikling. Indekser med gjennomsnittlig industriarbeiderlønn lik 100

I møter med lokallag og tillitsvalgte er tillitsvalgte og medlemmer bedt om tilbakemelding på hva forbundet eventuelt kan «veksle inn» som motytelse for økt lønn. Responsen var at medlemmene allerede, blant annet gjennom kvalitetsreformen og det økende arbeidspresset som følge av store studentinntak, har gitt mer enn nok.

Det ble gjennomført frokostseminar i Trondheim 5. februar og Bergen 19. februar 2014 om Forskerforbundets lønnsarbeid og lønnspolitikk. Arbeidet med 2.3.4-prosjektet ble startet opp i perioden. Formålet med prosjektet er å bidra til at medlemmene, og spesielt de vitenskapelige, skal få større uttelling i 2.3.4-forhandlinger. I skoloringen av tillitsvalgte og medlemmer er det lagt vekt på betydningen av å tydeliggjøre de lokale lønnspolitikken, blant annet ved å konkretisere hva som menes med «ekstraordinær innsats». Videre er også betydningen av å utvikle strategier og opptrappingsplaner som kan utjevne lønnsforskjellene mellom institusjoner som fusjonerer (2.3.4, nr. 1, bokstav c.) vektlagt.

Fra 2015 ble den årlige tariffkonferansen gjeninnført og det tas sikte på å gjøre det til en årlig konferanse for tillitsvalgte i alle tariffområder.

Det er årlig utarbeidet og presentert statistikk over medlemmenes lønn i kommunal, statlig og privat sektor, basert på medlemsundersøkelser til alle medlemmer. Statistikken er tilgjengelig på forbundets nettsider. Videre er det årlig blitt produsert og oppdatert annen lønnsstatistikk til hjelp i tariffarbeidet sentralt og lokalt og for enkeltmedlemmer.

2.1 Lønnspolitisk strategi

LPS for perioden 2013–2016 er nedfelt i et eget dokument. Strategien går noe ut over inneværende representantskapsperiode ved at hovedtariffoppgjøret 2016 også er omfattet av strategien.

Strategien skal bidra til at arbeidet medlemmene utfører skal gi uttelling i form av økt lønn gjennom å synliggjøre den verdien medlemmenes kompetanse og kvalitet har for realiseringen av kunnskapssamfunnet. For å rekruttere den beste kompetansen vil lønn, arbeidsvilkår og karriereutvikling være helt sentrale elementer. Strategien har to hovedmål frem til 2016:

- Å lukke lønnsgapet til sammenlignbare stillinger i offentlig sektor
- Å redusere lønnsgapet til privat sektor

På kurs, seminarer, konferanser, workshops, lokallagsbesøk og andre møter med medlemmer og tillitsvalgte har vi hatt stor fokus på strategien, og gjennom den skapt en større bevissthet om den verdien våre medlemmer representerer for samfunnet. Hjernekraftkampanjen er blitt en viktig del av strategien, og vi registrerer at begrepet *hjernekraft* etter hvert også er tatt i bruk av politikere og andre samfunnsaktører. Forskerforbundet har i lenge fokusert på betydningen av å finne andre næringer å leve av enn oljen, men har blitt møtt med at vi kan leve av oljen i mange tiår fremover. Nå i slutten av perioden står vi imidlertid overfor den noe uventede situasjonen at det ikke er mengden av oljeressurser det står på, men markedets etterspørsel og pris. I så måte vil økt satsing på forskning og nyskaping bli enda viktigere og mer påkrevet enn noen gang. Dette gir oss mulighet for større gjennomslagskraft for våre argumenter.

Ved kravutformingene i de sentrale lønnsforhandlingene har LPS vært styrende for Forskerforbundets prioriteringer. Dette har bl.a. medført at vi har foretatt langt strengere prioriteringer enn tidligere. Videre innebærer Forskerforbundets politikk at generelle tillegg skal gis som prosenttillegg. Også i forhold til de lokale forhandlingene har forbundet påpekt viktigheten av strengere prioritering og større fokus på medlemmenes verdi i kravutformingene.

Forskerforbundet har også vurdert muligheten for å få gjennomslag for ekstraordinære «lønnspakker» rettet mot spesifikke grupper som blant annet høyskole- og universitetslektorene. Dette har vært diskutert med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet, men arbeidet har ikke fått gjennomslag hos staten som arbeidsgiver.

I stat og Virke har Forskerforbundet ikke fått gjennomslag for kravet om avsetninger til tradisjonelle justeringsoppgjør som er det eneste virkemiddelet vi har for sentralt å kunne løfte utvalgte grupper lønnsmessig.

I tariffområder hvor vi har få medlemmer og hvor hele potten forhandles lokalt er det større rom for å rette opp skjevheter fordi dette koster så lite i den store sammenhengen. Og her har gode argumenter gitt uttelling. Som nevnt nedenfor gjelder dette bl.a. i KS-området.

LPS skal omfatte hele medlemsmassen og alle tariffområdene. Selv om mye av fokuset har vært rettet mot forskning og forskere, er fellesnevneren kunnskapsutviklere og kunnskapsarbeidere. Det mest positive med LPS i perioden er at strategien har ført til et økt engasjement om lønn og lønnsarbeid. Lokalt har det vært jobbet godt, og mange tillitsvalgte har gjort en formidabel innsats for å heve lønn og status til medlemmene.

Når det gjelder konkrete resultater vises til de følgende punktene 2.2–2.4.

2.2 Statssektoren

2.2.1 Mellomoppgjøret 2013

Resultatet i LO-NHO-oppgjøret ga en økonomisk ramme på om lag 3,4 %. Siden offentlig sektor hadde et etterslep på 0,1 % fra 2012-oppgjøret i privat sektor, ble det viktig å ta igjen etterslepet i 2013-oppgjøret. LO-Stat, YS-Stat og Unio fremmet felles krav til staten. Et av Unios og Forskerforbundets viktigste krav var avsetning til særskilte lønsmessige tiltak for universitets- og høyskolelektorene. På tross av et solid grunnlagsmateriale som dokumentasjon for kravet, samt positive signaler fra kunnskapsministeren, var staten helt avvisende til å åpne for justeringer. Totalrammen i staten ble på om lag 3,5 %, men med et overheng på 2,1 % og en antatt lønnsglidning på 0,7 % ble den disponible rammen i staten på årsbasis (dvs. fra 01.01.13) ca. 0,7 %. Hele tillegget ble gitt på hovedlønnstabellen med følgende profil: kronetillegg økende fra 4.200 i ltr. 19 til 4.500 i ltr. 41, likt kronetillegg på 4.500 fra ltr. 41 til ltr. 51, prosenttillegg på 1,07 % fra ltr. 52 og til toppen av tabellen. Det ble ikke avsatt midler til lokale forhandlinger, men åpnet for at de virksomheter som ville avsette egne midler, kunne gjennomføre lokale forhandlinger med virkningsdato 1. september 2013. Slike ble i lite omfang gjennomført i virksomheter hvor Forskerforbundet har medlemmer. Spesielt i UH-sektoren er fraværet av virksomhetens egne innskutte midler et økende problem som over tid skaper en betydelig mindrelønnsutvikling i forhold til ansatte i andre statlige virksomheter.

2.2.2 Hovedtariffoppgjøret 2014

I staten gikk hovedtariffoppgjøret til meklings, som førte til et anbefalt resultat som senere ble godkjent i uravstemning. Rammen for oppgjøret ble den samme som for frontfaget, dvs. ca. 3,3 %, og fordelte seg med en kombinasjon av krone- og prosenttillegg på tabellen (1,98 % per 1. mai), en minimal pott til sentrale lønsmessige tiltak på 0,08 % og en pott til lokale forhandlinger per 1. august på 1,75 %. Før de lokale forhandlingene ble gjennomført, ble det arrangert et todagers seminar for lokale tillitsvalgte.

2.2.3 Mellomoppgjøret 2015

Partene i staten kom til enighet 30. april. Med utgangspunkt i frontfagets ramme (2,7 % på årsbasis) og med et relativt stort overheng fra 2014, ble det en liten disponibel ramme. Det ble gitt et likt prosentvis tillegg på A-tabellen, 0,19 % pr dato, dog slik at alle var sikret et tillegg i årslønn på kr 700 (t.o.m. ltr. 39). Det ble ikke satt av sentrale midler verken til justeringsforhandlinger eller lokale forhandlinger. Derimot ble det åpnet for lokale forhandlinger etter 2.3.3 dersom virksomhetene selv satte av midler til dette formålet. Partene ble også enige om en protokolltilførsel om viktigheten av å bruke HTA og aktuelle særavtaler i de omstillings- og reformprosesser som var varslet.

2.2.4 Oppsummering statssektoren 2013–2015

Forskerforbundets krav har vært forankret i den tredelte modellen med prosenttillegg, sentrale justeringer (sentrale tiltak) og lokale forhandlinger. Når det gjelder tabelltillegget, ble resultatene i alle tre årene en kombinasjon av krone- og prosenttillegg. Justeringselementet er, med unntak av potten på 0,08 % i 2014, dessverre ikke tatt i bruk i perioden. Siden justeringselementet er det viktigste virkemiddelet vi har til å rette opp strukturelle skjevheter, er det svært bekymringsfullt at dette elementet kan forsvinne.

Evalueringen av de lokale forhandlingene i 2014 med en pott på 1,75 %, fikk en lav svarprosent, men de lokallagene som svarte, kom jevnt over bedre ut enn pro rata. Det ble ikke avsatt sentrale midler til lokale forhandlinger i 2013 og 2015, og få universiteter og høyskoler la inn egne midler til gjennomføring av lokale forhandlinger i disse årene.

Både i 2014 og 2015 var oppgjørene preget av anbefalingene fra Holden III-utvalget med en enda sterkere binding til frontfaget enn tidligere. Et godt lokalt lønnsarbeid ga resultater i 2014.

2.3 Kommunal sektor

2.3.1 Mellomoppgjøret 2013

I KS-området ble totalrammen for oppjøret den samme som i staten. Også her ble det kun gitt sentrale tillegg. Siden overhenget fra 2012 var større, ble den disponible rammen enda mindre enn i stat. Her ble det sentrale tillegget på 0,75 %, og med et minimum på 3.100 kroner. Selv om differansen til staten var liten, tok stillingene i høyere utdanning noe innpå skoleverket i 2013.

Forskerforbundets medlemmer som forhandler alt lokalt etter Hovedtariffavtalens kap. 5 kom gjennomgående bedre ut enn gruppene med sentral lønnsdannelse.

I Oslo kommune ble totalrammen på om lag 3,5 %, men på grunn av lavere overheng og glidning ble den disponible rammen noe større enn i statssektoren og KS-området. Også her ble alt gitt som generelt tillegg.

2.3.2 Hovedtariffoppgjøret 2014

Innenfor Hovedtariffavtalens kap. 4 ble totalrammen den samme som i stat, dvs. på om lag 3,3 %. Siden det tidligere minstelønnsystemet ble erstattet av et system med såkalt garanti-lønn, ble noe av lønnsoppgjøret 2015 forskuttert i 2014. For våre medlemmer i KS-området som forhandler etter HTA kap. 5 lå snittet på noe over 3,3 %.

I Oslo kommune ble den økonomiske rammen på omlag 3,3 %.

2.3.3 Mellomoppgjøret 2015

I KS ble partene i 2014 som nevnt enige om et garantilønnsystem i kap. 4, der noen av de nye lønnsatser ble gitt virkning fra 1. mai 2015. Allerede da ble rammen for 2015 anslått til å bli i overkant av 3 %, noe som ikke ga rom for ytterligere tillegg i 2015. De fleste av Forskerforbundets medlemmer er imidlertid i kapittel 5 og derfor ikke berørt av de sentrale forhandlingene i KS siden all lønn her forhandles lokalt.

Alle ansatte i Oslo kommune fikk et generelt tillegg på 1,7 %, minimum 6.500 kroner med virkning fra 1. mai. Rammen for oppjøret ble her også på 2,7 %. Tariffområdet Oslo kommune hadde en større disponibel ramme i 2015 på grunn av lavere overheng fra 2014 enn staten og KS.

2.3.4 Oppsummering kommunal sektor 2013–2015

Forskerforbundet har få medlemmer i KS-sektoren, og forhandler gjennomgående for små medlemsgrupper i de enkelte kommunene og fylkeskommunene. Dette gjør at vi jevnt over kommer bedre ut enn de større gruppene i kommunal sektor som har sentral lønnsdannelse etter Hovedtariffavtalens kap. 4. Statistikken viser at stillinger i HTA kap. 5 og kap. 3.4, hvor våre medlemmer er plassert, har en bedre lønnsutvikling enn stillingene i kap. 4.

Forutsetningen for gode lokale oppgjør er at det gjøres et godt og grundig forarbeid både sentralt og lokalt. Satsingen vår på workshops, lokallagsbesøk, kurs og konferanser, samt godt gjennomførte forhandlinger har i perioden gitt positiv uttelling.

Oslo kommune er et eget tariffområde, og forhandlingssystemet har større likheter med statlig tariffområde enn med KS-området. Medlemmer i Oslo kommune er fordelt på mange stillingsgrupper og resultatet tilsvarer snittet for øvrige utdanningsgrupper i Oslo kommune.

2.4 Privat sektor

2.4.1 Virke

Flertallet av Forskerforbundets medlemmer i Virke er i områder som har en korresponderende tariffavtale med staten, og resultatet har i perioden vært nesten identisk med resultatet i statssektoren. Forbundet har også medlemmer i Virke-områder som korresponderer med tariffavtalene i KS og Spekter.

Pensjonsordningene til ansatte i Virke HUK området er under sterkt press. Arbeidsgiver ønsker å endre pensjonsordning fra ytelsesbasert til hybrid eller innskudd. For å spare penger på pensjonsordningene, velger noen arbeidsgivere å melde seg ut av Virke og inn i en annen arbeidsgiverorganisasjon, såkalt tariffhopping.

I forkant av de lokale forhandlingene i 2014, ble det avholdt ett dagsseminar.

2.4.2 Spekter

Spekter er delt i to områder, Spekter helse og Spekter øvrige. Forskerforbundet har medlemmer i begge og all lønnsdannelse skjer i årlige lokale forhandlinger. Resultatet i Spekter øvrige varierer fra år til år, og mellom virksomhetene. Både den økonomiske situasjonen i virksomheten og resultat i frontfaget er i ulik grad avgjørende. Resultatet blant virksomhetene i Spekter helse er mer ensartet, og de fleste ender opp med et resultat i tråd med frontfag og offentlig sektor.

Som et ledd i forberedelsene er det gjennomført workshops for begge områdene før hvert oppgjør.

2.4.3 Abelia

Lokale forhandlinger er gjennomført for årene 2013, 2014 og 2015. Mange av resultatene samsvarer med oppgjørene i stat og kommune. Enkelte av lokallagene er kommet vesentlig bedre ut, mens andre ikke har kommet opp på samme nivå som offentlig sektor.

De beste resultatene er oppnådd i forhandlinger hvor arbeidsgiver ønsker å bruke mye av lønnsmidlene til individuelle tillegg, og hvor Forskerforbundet har akseptert dette under forutsetning av at det generelle tillegget økes. Dette har resultert i at arbeidsgiver har økt det totale tilbudet og er en nyttig lærdom som forbundet må ta med seg videre.

Forskningsinstitutt innenfor Abelia ønsker å redusere utgiftene til pensjon og vil endre fra foretakspensjon til innskuddspensjon.

Det er et stort press på mange av de private forskningsinstituttene for å endre pensjonsordning fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. Hovedbegrunnelsen er kostnadene ved ytelsespensjon.

2.5 Lokale forhandlinger alle sektorer

En forutsetning for gode lokale oppgjør er at det gjøres et godt og grundig forarbeid både sentralt og lokalt. Satsingen på workshops, lokallagsbesøk, kurs og konferanser, samt godt gjennomførte forhandlinger har i perioden gitt positiv uttelling i lønnsarbeidet.

3 Arbeidstakers rettigheter

3.1 Fast tilsetting

Arbeidet for å redusere bruken av midlertidig tilsetting har vært en prioritert sak i perioden. Forskerforbundet har bidratt aktivt til å holde spørsmålet om midlertidig tilsetting høyt på dagsorden. Statistikken for bruken av midlertidighet i universitets- og høyskolesektoren er oppdatert og er brukt som grunnlag for en rekke henvendelser og innspill til regjeringen.

Den høye bruken av midlertidig tilsetting i universitets- og høyskolesektoren er etablert som et problem på den politiske dagsorden. Kunnskapsdepartementet følger opp bruken av midlertidighet overfor institusjonene og har blant annet pålagt flere universiteter og høyskoler å utvikle en plan for hvordan de skal redusere midlertidigheten.

Forskerforbundet har deltatt på en rekke lokale og sentrale arrangementer for å diskutere saken, og hatt den på agendaen i utspill i media. Tallene viser at bruken av midlertidig tilsetting har vært veldig høy over lang tid, til tross for store endringer i sektoren med hensyn til antall studenter, innføring av kvalitetsreformen og økende ekstern finansiering. Over tid har det vært en liten nedgang i midlertidighet i statlig UH-sektor, men den er fortsatt langt høyere enn det som er vanlig i arbeidslivet ellers (7,8 % i snitt i 2014). Til sammenligning var det 5,3 % midlertidig ansatte innen kategorien offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring (SSB).

Tabell 1 Andel årsverk i midlertidig tilsetting i statlig UH-sektor

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Undervisnings- og forskerstillinger	18,4	19,3	20,1	19,9	20,7	20,1	19,9	19,8	19,4	19,6	18,8	18,2	17,7	18,5
Saksbehandler-/utredningsstillinger	22,1	22,7	21,5	19,7	20,3	19,9	17,5	17,8	16,2	16,7	14,8	14,2	14,3	14,4

Forskerforbundets juridiske seksjon har bistått i flere saker om ulovlig midlertidig tilsetting, og med positivt resultat for medlemmene. Gjennom korrespondanse med arbeidsgivere, herunder varsler om søksmål, har vi også oppnådd at medlemmer som er ulovlig midlertidig tilsatt har fått fast stilling.

Forskerforbundet har i perioden hatt jevnlig kontakt med politisk nivå for å avklare mulighetene for å få til innstramminger i adgangen til midlertidig tilsetting etter tjenestemannsloven. Solbergregjeringen som tiltrådte i oktober 2013 ønsket imidlertid å utvide adgangen til å tilsette midlertidig etter arbeidsmiljøloven. Dette vanskeliggjorde arbeidet med å stramme inn på adgangen til midlertidig tilsetting i tjenestemannsloven, og det må vurderes om adgangen til å tilsette midlertidig i universitets- og høyskolesektoren kan strammes inn på andre måter. I 2015 var det politiske arbeidet konsentrert om å gi innspill til endringsforslagene til arbeidsmiljøloven, samt bidra i arbeidet til tjenestemannslovutvalget som ble oppnevnt i februar 2015. Tjenestemannslovutvalget skulle blant annet vurdere om det kan være aktuelt å ha like bestemmelser for statsansatte som for dem som er omfattet av arbeidsmiljøloven knyttet til tilsettingsprosessene generelt, stillingsvern og reglene om fortrinnsrett.

Tjenestemannslovutvalget leverte sin innstilling til endring av tjenestemannsloven 18. desember. Utvalget fikk i juni 2015 et tilleggsmandat om å foreta en gjennomgang av bruken av midlertidighet i staten, og komme med forslag som kan bidra til å redusere antallet midlertidige tilsetninger, og særlig de lengste midlertidige ansettelsene. Utvalget leverte en samlet innstilling uten merknader og foreslår blant annet at adgangen til midlertidig tilsetting i staten skal bli den samme som etter arbeidsmiljøloven og at arbeidstakere som har vært midlertidig i mer enn tre år anses som fast tilsatt.

I tillegg foreslår utvalget noen viktige endringer i forskriften til tjenestemannsloven som er i tråd med forbundets innspill:

- § 2 nr. 3 oppheves – det vil si at vikar for vitenskapelig tjenestemann vil kunne oppnå sterkt stillingsvern

- § 2 nr. 4 oppheves – og innebærer at bortfall av inntekt ikke lenger vil være et eget grunnlag for oppsigelse for ansatte på ekstern finansiering. De må heretter sies opp i henhold til de ordinære opphørsbestemmelsene.

Samtidig slår utvalget fast at bruken av midlertidig tilsetting i staten er for høyt. Utvalget har imidlertid ikke vurdert åremålsadgangene etter universitets- og høyskoleloven, og har heller ikke gjort noe med § 7 nr.2 b) i forskrift til tjenestemannsloven som unntar midlertidig vitenskapelig ansatte på ekstern finansiering fra fortrinnsrett. Unio var representert i utvalget, og Forskerforbundet deltok i Unios interne referansegruppe. I tillegg har Forskerforbundet representert Unio i en arbeidsgruppe som skulle gi forslag til endringer i lovverket med sikte på redusert bruk av midlertidig tilsetting.

Det foreligger ikke noen samlet dokumentasjon på bruken av midlertidig tilsetting for instituttsektoren og universitetssykehusene. Bildet synes imidlertid å være mer variert i disse sektorene. Det var konstatert utstrakt midlertidighet ved Oslo universitetssykehus (OUS) i begynnelsen av perioden, men tilbakemeldingene peker i retning av at OUS er blitt noe flinkere til å tilsette forskere fast.

Forskerforbundet har i perioden bidratt til å kartlegge tilsettingsvilkårene og arbeidsmarkedet for arkeologer samt dokumentere en urimelig høy andel midlertidighet og korttidsansettelser innen forvaltningsarkeologien. Forbundet sentralt har sammen med vår fagpolitiske forening MAARK også vært norsk partner i en europeisk undersøkelse om det arkeologiske arbeidsmarkedet i Europa – *Discovering the Archaeologists of Europe (DISCO) 2014*. Videre har Forskerforbundet arbeidet lokalt og sentralt for bedre vilkår for arkeologer, og kommet med høringsuttalelser om nye retningslinjer for budsjettering av arkeologiske registreringer og gjennomføring av undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven. Forskerforbundet har også bedt om møter med Klima- og miljødepartementet om situasjonen, men er blitt avvist med at departementet er kjent med problematikken.

Forskerforbundet har i høringsuttalelser og politiske møter gått mot regjeringens forslag om å begrense fortrinnsretten for fast vitenskapelig ansatte på ekstern finansiering, under henvisning til at vitenskapelig ansatte skal ha minst like gode tilsettingsvilkår som andre ansatte. Forskerforbundet har foreslått at spørsmålet legges inn i arbeidet til tjenestemannslovutvalget.

Videre har forbundet gått mot å innføre en ny midlertidig stilling – innstegsstillingen. Se omtale under 4.3.

Kunnskapsdepartementet fremmet forslag om å innføre en hjemmel til å regulere i forskrift at deler av stipendiatperioden ikke skal medregnes i fireårsregelen. Dette for at institusjonene skal kunne tilsette lovende kandidater uten at de kan kreve fast tilsetting med henvisning til fireårsregelen i tjenestemannsloven. Forskerforbundet gikk mot forslaget fordi dagens lovverk allerede gir nok fleksibilitet til å tilsette midlertidig, og fordi forslaget vil bidra til å øke omfanget av midlertidig tilsetting i sektoren.

Problemet med midlertidig tilsetting er mest utbredt blant undervisnings- og forskerstillinger og saksbehandler-/utredningsstillinger i statlig UH-sektor, for forskere ved enkelte universitetssykehus og blant arkeologer. Forbundets pågående arbeid og tiltakene iverksatt av KD overfor UH-sektoren har hatt noe effekt. Midlertidigheten i universitets- og høyskolesektoren ligger imidlertid fortsatt langt over arbeidslivet forøvrig. Arbeidet med å få redusert midlertidigheten blant arkeologene har gitt noen resultater, om enn også her i beskjedent omfang. Problemet her er omfattende og involverer flere sektorer, departement og arbeidsgivere. Etter regjeringsskiftet i 2013 har arbeidet i større grad dreid seg om å forsvare dagens ordninger samt motarbeide forslag om ytterligere fleksibilitet i form av svakere stillingsvern og utvidet adgang til midlertidig tilsetting. Det er for tidlig å si noe om hva tjenestemannslovutvalgets arbeid vil medføre, men det er grunn til å håpe at tilleggsmandatet gir mulighet for å stramme inn på noe av adgangen til midlertidig tilsetting i universitets- og høyskolesektoren.

3.2 Medbestemmelse

Det gis løpende bistand i pågående og varslede omstillingsprosesser i alle virksomheter med medlemmer.

I perioden har det vært en rekke fusjoner og omstillinger innen virksomheter der Forskerforbundet er representert. Forbundet har derfor hatt et ekstra søkelys på tillitsvalgte rettigheter i omstillingsprosesser. I 2013 var vi engasjert i en rekke omstillingssaker, bl.a. sammenslåingen av AFI og NOVA med HiOA, sammenslåingen av UMB og NVH, sammenslåingen av høgskolene i Vestfold og Buskerud, sammenslåingen av UiT og Høgskolen i Finnmark.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap. Forskerforbundet sentralt har deltatt på samlinger både hos den enkelte virksomhet og i felles samlinger.

Som ledd i regjeringens arbeid med å forenkle og effektivisere helseforvaltningen ble det iverksatt en større omorganisering av Helse- og omsorgsdepartementets underliggende virksomheter som omfattet Folkehelseinstituttet, HELFO, Helsedirektoratet, Kunnskapscenteret for helsetjenesten, SIRUS, Statens autorisasjonskontor for helsepersonell, Statens strålevern og Vitenskapskomiteen for mattrygghet. Flere av virksomhetene blir splittet og innlemmet i Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. I tillegg opprettes det en felles bibliotekstjeneste og et E-helsedirektorat. Forskerforbundet sentralt arrangerte et felles omstillingsmøte for de lokale tillitsvalgte i de berørte virksomhetene.

I januar 2014 varslet kunnskapsministeren at regjeringen ville fremme en strukturmelding, og alle universiteter og høyskoler ble bedt om å vurdere sin plass i et fremtidig landskap med færre institusjoner for å heve kvaliteten på forskning og høyere utdanning. Departementet gjennomførte regionale dialogmøter med institusjonene for å drøfte fremtidig struktur i sektoren. Forskerforbundet tok initiativ til at Kunnskapsdepartementet også møtte fagforeningene i de regionale møtene, og forbundet gjennomførte formøter med de tillitsvalgte i Bodø, Tønsberg, Molde (avlyst), Stavanger og Oslo i forkant av møtene med Kunnskapsdepartementet.

Forskerforbundet har vært involvert både lokalt og sentralt i fusjons- og omstillingsprosesser på en rekke steder.

Det ble inngått omstillingsavtaler for følgende fusjoner/virksomhetsoverdragelser:

- HiÅ, HiG, HiST og NTNU til NTNU
- HiH, HiN og UiT til UiT
- HBV og HiT som blir ny høyskole i Sørøst-Norge
- UiN, HiNe og HiNT til Nord universitet

Prosessen mellom UiS og HSH ble stoppet.

I forbindelse med de pågående omstillingsprosessene arrangerte Forskerforbundet et dagsseminar for de berørte institusjonene i august 2015, med deltakere fra både instituttsektoren, UH-sektoren og helsesektoren.

I tillegg har forbundet vært engasjert i nedbemanningssaker ved Meteorologisk institutt, Nofima, Norut og NIKU.

Sekretariatet følger omorganiseringen av Arkivverket.

3.3 Immaterielle rettigheter

Forskerforbundet tok initiativ til at Norge ble med i en undersøkelse av akademisk frihet i Europa. Resultater fra undersøkelsen ble presentert på forskningspolitisk seminar i 2015 som i sin helhet var viet akademisk frihet.

Forskerforbundets opphavsrettsutvalg har gjennomført en kartlegging av bruk av KDs standardkontrakter for forskningsoppdrag i instituttsektoren (som bl.a. tydeliggjør akademisk frihet), og utarbeidet et notat om saken. I kartleggingen var det bare ett institutt som ikke brukte standardkontraktene, og forbundet har tatt opp saken med forskningsinstituttet.

Forskerforbundet har mottatt en rekke henvendelser med spørsmål om rettighetspolitikk, og tilbakemeldingene tyder på at forbundet har blitt en viktig aktør innen slike spørsmål. Vi konstaterer at stadig flere virksomheter i UH-sektoren slutter opp om Forskerforbundets rettighetspolitikk, senest BI.

Forskerforbundet har også gjennomført kartlegginger av rettighetspolitikken ved sykehusene og forskningsinstituttene som antyder at mange ikke har etablert egne rettighetspolitikker. Det er greit siden virksomhetene da må forholde seg til det ulovfestede prinsippet om overgang av opphavsrett i arbeidsforhold, samt lov om patenter. Dette er i tråd med Forskerforbundets rettighetspolitikk.

Forskerforbundet har gjennomført en ny kartlegging blant forskere i instituttsektoren av forsøk på påvirkning av forskningsresultater. Den viser at det finnes sjeldne, enkeltstående eksempler på dette, men i lite omfang. Oppdragsgiver er i stor grad redelig og benytter standardkontrakten.

Flere av Opphavsrettsutvalgets medlemmer har deltatt på kurs og seminarer i inn- og utland. Opphavsrettsutvalget har bidratt til at Forskerforbundet blir betraktet som en viktig aktør i saker om opphavsrett og rettighetspolitikk, og forbundet får i økende grad gjennomslag for sin politikk. Forbundet registrerer imidlertid at det fortsatt er stort informasjonsbehov, særlig til arbeidsgiver, som må dekkes.

Forskerforbundet får også hyppige henvendelser om arbeidskontrakter som inneholder klausuler om overdragelse av opphavsrettigheter, og forbundet får som oftest positive tilbakemeldinger på svarene som gis.

Når det gjelder Open Access er status ved slutten av perioden at mange aktører etter hvert deler Forskerforbundets syn på at Open Access har mange positive sider, men at ingen må presses til å publisere i Open Access-kanaler siden et slikt press vil være et brudd på den akademiske friheten. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at det kan komme innspill i forhold til arbeidsavtaler, bevilgningsbetingelser m.m. som kan ramme den akademiske friheten.

Forskerforbundets grep med å opprette et opphavsrettsutvalg har vært vellykket. Det har gitt forbundet en langt høyere kompetanse på området enn sammenlignbare fagforeninger, og gjør at Forskerforbundet blir lyttet til og i stor utstrekning får gjennomslag for innspill og synspunkter i spørsmål om institusjonenes rettighetspolitikk.

3.4 Likestilling mellom kjønnene

Likestilling i forskning innebærer at kvinner og menn får like muligheter til å kvalifisere seg og utvikle en akademisk karriere. Skjevrekuttering innebærer tap av talenter og dermed tap av konkurranseevne i norsk forskningssektor. Til grunn for arbeidet ligger Forskerforbundets handlingsplan for kjønnsbalanse i academia.

Forskerforbundet har i perioden påpekt at manglende tid til FoU innenfor normalarbeidsdagen og høy bruk av midlertidig tilsetning utgjør en utfordring med å skape kjønnsbalanse i akademia. Dette på bakgrunn av AFI-undersøkelsen fra 2012 som viser at det er systematiske forskjeller mellom kvinner og menn i hvor mye av fritiden som kan brukes til FoU. Undersøkelsen viser at kvinner rammes hardest av at det ikke er tilstrekkelig tid til FoU i ordinær arbeidstid fordi karrieren dermed i enda større grad blir avgjort av aktivitet utenfor normalarbeidsdagen.

Gjennom kurs- og foredragsvirksomhet og kontakt med tillitsvalgte og medlemmer har Forskerforbundet arbeidet for likestillingspolitiske tiltak sentralt og lokalt, også som en del av virksomhetenes lønns- og personalpolitikk.

Forskerforbundet har bidratt i arbeidet mellom partene i arbeidslivet i oppfølgingen av likestillingsutvalgets utredning NOU 2011:18 *Struktur for likestilling*. Videre har forbundet gitt høringsuttalelse til NOU 2012:14 *Politikk for likestilling*.

Statistikken over kjønnsbalansen i UH-sektoren er oppdatert, og det er en positiv utvikling i retning av bedre kjønnsmessig balanse i sektoren. Det er imidlertid fortsatt en vei å gå når det gjelder kjønnsbalansen blant professorer og toppforskere. Forskerforbundet har samtidig påpekt at det er stor kjønnsubalanse i enkelte administrative stillinger.

Forskerforbundet har vært en aktiv bidragsyter i Unios likestillingsgruppe. Forbundet har vært en aktiv bidragsyter i å utforme Unios politikk på likestilling. Gjennom arbeidet i Unio har Forskerforbundet også etablert dialog med Likestillings- og diskrimineringsombudet og forbundet har gitt innspill til Ombudets opplæringsplan i likestilling for arbeidsgivere. Forskerforbundet har gjennom deltakelse i Unios IA-gruppe bidratt til gjennomføring av Unios undersøkelse om årsakene til kvinners høye sykefravær.

3.5 Livsfasepolitikk

3.5.1 Livsfasepolitikk

Forskerforbundet har i perioden besvart flere henvendelser med spørsmål i tilknytning til livsfasepolitikk, og livsfaseperspektivet er også vektlagt i personalsaker som blant annet gjelder endringsoppsigelser og omplasseringer. Forbundet har også gitt råd når det gjelder fordeling av arbeidsplikter både overfor småbarnsforeldre og seniorer.

I tariffsammenheng har forbundet arbeidet med å få inn statens bestemmelser om 8 sentrale og 6 lokale seniordager i andre tariffavtaler.

Forskerforbundet har spilt en aktiv rolle i Unios livsfasepolitikk, og det er et økende engasjement blant medlemmer og tillitsvalgte. Det er imidlertid lang vei å gå for å få institusjonene og arbeidsgiverorganisasjonene til å ta inn over seg viktigheten av å etablere gode livsfasepolitikker, og klare å se disse som en integrert del av personalpolitikken.

3.5.2 Pensjon

Pensjon er en naturlig del av livsfasepolitikken og gode pensjonsordninger er en viktig del av lønns- og arbeidsvilkårene. Forskerforbundet har de siste årene merket et økende press både fra myndigheter og arbeidsgivere for å redusere kostnadene i tjenstepensjonene. Krav om endringer retter seg primært mot ytelsespensjonene.

For Forskerforbundets medlemmer gjelder dette tariffområdene Virke HUK og Abelia. Her har det i perioden vært eksempler på tariffhopping: det vil si at virksomheter som er med i arbeidsgiverorganisasjonen Virke har meldt seg inn i Abelia/NHO for å få ned kostnadene.

Siden innholdet i pensjonsordningene som regel er drøftingsgjenstand i mange virksomheter, har forbundets arbeid bestått i å få til best mulige alternative ordninger slik som «hybriden», som er en kombinasjon av ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsordning, eller gode innskuddsordninger. Forskerforbundet har utviklet en solid kompetanse på pensjon i sekretariatet. Vi bistår tillitsvalgte og medlemmer i pensjonsspørsmål.

Regjeringen har varslet en gjennomgang av offentlig pensjon. Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) offentliggjorde 17. desember 2015 en utredning av en ny pensjonsløsning for ansatte i offentlig sektor, samt overgangsordninger. Det legges opp til forhandlinger om tjenestepensjonsordningene. Forskerforbundet deltar i arbeidsgrupper i regi av Unio angående disse forberedelsene.

3.6 Diskriminering

Forskerforbundet har solid erfaring og kompetanse om diskrimineringsspørsmål, og har i perioden besvart flere henvendelser knyttet til diskriminering, for eksempel ved tilsetninger og oppsigelser. Forbundet har hatt fokus på å bringe saker som ikke løser seg lokalt inn for Likestillings- og diskrimineringsombudet, og vi har også hatt flere saker knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag som etnisitet, alder og nedsatt funksjonsevne. Diskriminering er også et tema forbundet har behandlet på sentrale og lokale kurs.

3.7 Varsling

Forskerforbundet sentralt har praktisk og juridisk kompetanse om varsling, og har besvart henvendelser med spørsmål i tilknytning til varsling, i forhold til rutiner og rettigheter. Ved behov har forbundet bistått varslere i møte med arbeidsgiver. Det blir innledet om temaet på lokale kurs, og varsling er også tema på sentralt kurs.

4 Forskning og utvikling

4.1 Forskningsinnsats

Forskerforbundet har i perioden arbeidet for bedre rammebetingelser og økt handlingsrom for utdannings- og forskningsinstitusjonene og de ansatte. Det er drevet politisk påvirkningsarbeid og gitt innspill til de årlige statsbudsjettene i tråd med dette. FoU-statistikken viser fortsatt at Norges samlede investeringer i forskning fortsatt ligger langt bak Sverige, Danmark og Finland både målt som andel av brutto nasjonalprodukt (BNP) og som innsats per innbygger. Hovedforklaringen er at næringslivet i Norge investerer mindre i FoU sammenlignet med de andre nordiske landene. De nyeste tallene fra FoU-statistikken er for 2013. I statsbudsjettet for 2015 var FoU-bevilgningenes andel av samlet statsbudsjett på sitt nest høyeste siden 2000, og andelen av BNP anslås til 0,93 %, høyere enn noe tidligere år på 2000-tallet (NIFU). Økningen skyldes i stor grad økt kontingent til EUs rammeprogram og svakere BNP. Forskerforbundet har påpekt at det er en fare for at EUs forskningsprogrammer får en for dominerende posisjon innen norsk forskning, og at det er nødvendig å samtidig prioritere en nasjonal forskningspolitikk.

Regjeringens ambisjon er at 2 % av de konkurranseutsatte midlene i Horisont 2020 tilfaller norske aktører. Ambisjonen vil kreve en økning i deltakelsesnivået på i overkant av 60 prosent sammenlignet med 7. rammeprogram. Den norske returandelen i 7. rammeprogram var 1,69 % og tall fra 2015 viser at den norske returandelen i Horisont 2020 er 1,78 %. Aller høyest er returandelen innenfor pilaren "samfunnsutfordringer", hvor den ligger over 2 prosent.

Solbergregjeringen iverksatte en effektiviseringsreform i statsbudsjettet for 2015 ved at alle offentlige etater ble pålagt å spare 0,6 %. For 2015 utgjør dette om lag 180 mill. kr. i redusert overføring til universitetene og høyskolene alene. Etter budsjettforliket for 2016 ble effektiviseringskuttet øket til 0,7 % i statsbudsjettet for 2016, noe som betyr ytterligere kutt i størrelsesorden 230 millioner kroner til UH-sektor. I kommentaren til KUF-komiteen viste Forskerforbundet til at effektivitetskutt ikke er forankret i virkeligheten ved institusjonene, og at det vil gi dårligere kvalitet på FoU-aktiviteten og undervisning i universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og ABM-sektoren. Forskerforbundet har fulgt opp saken videre blant annet i form av innspill til arbeidet med statsbudsjett og forsøker å få gjennomslag for at FoU-aktiviteter og utdanning skjermes fra reformen.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning ble først varslet i forskningsmeldingen som ble lagt frem våren 2013. På Forskerforbundets forskningspolitiske seminar 5. november 2013 bekreftet kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen at regjeringen ville legge fram en langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Planen ble lansert i form av en stortingsmelding 8. oktober 2014, Meld. St. 7 (2014–2015). Forskerforbundet har gitt flere innspill til etablering av en langtidsplan. Det første innspillet ble levert våren 2013 sammen med aktørene i Kunnskapsalliansen og etterlyste innføring av tiårige langtidsplaner for å gi forskningsinstitusjonene økt handlingsrom og mer langsiktighet. De ti aktørene i kunnskapsalliansen var Abelia, Det Norske Videnskaps-Akademi, Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge (FIN)., Forskerforbundet, Forskningsinstituttene Fellesarena (FFA), Norges Tekniske Vitenskapsakademi, Norsk studentorganisasjon (NSO), Norsk Tjenestemannslag (NTL), Universitets- og høgskolerådet (UHR) og Tekna. Videre leverte Forskerforbundet innspill høsten 2013 samt gjennomførte møter med de ulike partigruppene på Stortinget der langtidsplanen var et hovedtema. Et av de viktigste innspillene var at planen måtte inneholde en investeringsplan med utgangspunkt i sektorens dokumenterte behov. Etter at planen var fremlagt deltok forbundet på høringen i KUF-komiteen januar 2015.

På høringen i KUF-komiteen foreslo Forskerforbundet at langtidsplanen gjøres til en Nasjonal kunnskapsplan, etter modell fra transportsektoren. Videre oppfordret Forskerforbundet Stortinget om å be regjeringen innarbeide en status- og behovsanalyse i kunnskapsplanen som legges frem ved neste rullering av planen våren 2017. Dette for å sikre en planmessig tilnærming til investeringsbehovene i sektoren. Forskerforbundets forslag om en investeringsplan fikk gjennomslag ved at Stortinget ba «(.) regjeringen i forbindelse med rulleringen av langtidsplanen i 2018 utarbeide en investeringsplan, koordning for investeringer, og større bygge- og vedlikeholdsprosjekter av bygg i universitets- og høyskolesektoren.»

Forskerforbundet støttet innføringen av ny ordning (STIM-EU) for å stimulere norske forskningsinstitutter til økt deltakelse i EUs forskningsprogrammer i statsbudsjettet for 2012 da det ble bevilget 26 mill. kr. Disse midlene har vært svært viktige for instituttsektorens deltakelse i EU-programmene og rammen for midlene er økt til 140 mill. kr. i 2015.

4.2 Kvalitet i forsknings- og utviklingsarbeidet

Et hovedmål for Forskerforbundet har vært å sikre vitenskapelig tilsatte tid og ressurser til FoU og faglig utvikling innenfor alminnelig arbeidstid.

I 2013 ble arbeidet for tid til FoU konsentrert til påvirkningsarbeid i valgkampen – fra innspill til partiprogram via spørsmål til de politiske partiene og frem til innspill og forventninger til Solberg-regjeringen. Videre er det i perioden lagt vekt på å utarbeide dokumentasjon på situasjonen knyttet til vilkår for FoU i ABM-sektoren, instituttsektoren samt helse-sektoren. I universitets- og høyskolesektoren ble oppmerksomheten i 2014 og 2015 i stor grad viet til strukturprosessen som ble igangsatt i sektoren, nedsettelsen av et nytt finansieringsutvalg som skulle gjennomgå og foreslå ny finansieringsordning for sektoren, samt fremleggelsen av langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

4.2.1 UH-sektoren

Den foreløpig siste kartleggingen av tid til FoU i UH-sektoren gjennomført av Arbeidsforskningsinstituttet ble presentert i januar 2012. Rapporten viser at de vitenskapelig ansatte arbeider for mye (47,6 timer i uken), at tid til FoU er en salderingspost som skyves utenfor alminnelig arbeidstid og at slaget om karrieren står utenfor normalarbeidsdagen. Dette er i tråd med tidligere undersøkelser. Forskerforbundets arbeid i perioden har i hovedsak bestått i å motarbeide forsøk på å innføre dårligere FoU-vilkår lokalt og sikre ansatte like rettigheter ved sammenslåinger.

Forskerforbundet har fortsatt ikke fått politisk gjennomslag for at manglende tid til FoU i universitets- og høyskolesektoren er et problem. Perioden har vært preget av stagnasjon hva gjelder muligheten for å få til sentrale løsninger på hvordan arbeidstiden skal fordeles mellom undervisning og forskning. Det eksisterer derfor fortsatt ingen sentrale bestemmelser for hvordan arbeidstiden skal fordeles mellom undervisning og forskning, og det er opp til arbeidsgiver lokalt å avgjøre dette. Arbeidet for å øke FoU-andelen må derfor i hovedsak skje lokalt, og hovedinntrykket er at situasjonen ikke er blitt noe bedre siden AFI-undersøkelsen i 2012.

Arbeidet med strukturreform og endret finansieringsmodell har krevd forbundets oppmerksomhet lokalt og sentralt. Strukturprosessen er omtalt under 3.2 og 5.2. Forbundet har vært involvert i en rekke debatter og innlegg om kvalitet i forbindelse med strukturprosessene. Når institusjoner med ulike regimer for fordeling av FOU-tid slår seg sammen gir det en utfordring i forhold til hvilke prinsipper den sammenslåtte institusjonen skal legge til grunn for fordeling av tid til FoU. Et hovedbudskap for Forskerforbundet har vært at fusjoner må ha økt faglig kvalitet som målsetting og at ingen skal få dårligere FOU-vilkår som følge av fusjonene.

Forskerforbundet arrangerte i mars 2014 et frokostseminar om finansieringssystemet i høyere utdanning i samarbeid med Unio. Forbundet opprettet et ekspertutvalg som skulle gi råd til Hovedstyret i forbindelse med gjennomgangen av finansieringsordningen. Utvalget ga innspill til Hovedstyret høsten 2014. På dette grunnlag ble det utarbeidet og vedtatt et innspill til det regjeringsoppnevnte finansieringsutvalget samt et høringsinnspill til Kunnskapsdepartementet om utvalgets endelige rapport.

Den regjeringsoppnevnte ekspertgruppen overleverte rapporten «Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill» 7. januar 2015. Rapporten ble sendt på kort høring i sektoren fordi saken skulle legges inn i den varslede strukturmeldingen. Forskerforbundet var tilfreds med de store linjene i rapporten som foreslo å videreføre hovedtrekkene i dagens finansieringssystem.

Strukturmeldingen «Konsentrasjon for kvalitet — Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren» (Meld. St. 18 2014-2015) ble lagt frem 27.03.15 og spørsmålet om finansieringsmodell ble utsatt til statsbudsjett for 2016. Regjeringen signaliserte i meldingen at andelen til den resultatbaserte bevilgningen skal økes over tid. Forskerforbundet påpekte i høringen i KUF-komiteen at dersom den resultatbaserte andelen av rammebevilgningen økes så vil det gi mer kortsiktig finansiering noe som vil være uheldig både for bruken av midlertidighet og for den faglige virksomheten.

Forskerforbundets ekspertutvalg videreføres inntil arbeidet med finansieringsordningen i UH-sektoren er ferdigstilt.

4.2.2 ABM-sektoren

Forskerforbundet har gjennomført en kartlegging av vilkårene for å drive med forsknings- og utviklingsarbeid (FoU) blant medlemmene i ABM-sektoren. Rapporten viser at en stor del av medlemmene opplevde det som svært vanskelig å få tid og mulighet til FoU-oppgaver. Rapporten er gitt ut i skriftserien som 2013/5 og er tilgjengelig på nettsidene. Resultatene fra

medlemsundersøkelsen er presentert på en rekke møter og seminarer, blant annet nasjonal samling for museumsansatte «Det relevante Museum» i Trondheim i oktober 2014.

I forlengelsen av medlemsundersøkelsen ble det i 2013 også opprettet en ekspertgruppe med medlemmer fra arkiv-, bibliotek- og museumssektoren for å videreutvikle Forskerforbundets politikk for medlemmene i sektoren. Ekspertgruppen arrangerte i samarbeid med sekretariatet et dagseminar for alle tillitsvalgte i Forskerforbundets lokallag i sektoren i juni 2014, der FoU i sektoren var tema. Temaet ble videre tatt opp på sektorseminaret for ABM der utkastet til politikkdokument for sektoren ble diskutert. Utkastet ble sendt på høring til alle lokallag i sektoren vinter 2015. På grunnlag av det endelige innspillet fra ekspertgruppen fastsatte Hovedstyret Forskerforbundets politikk for ABM-sektoren i juni 2015. Politikken vektlegger ansattes tid og mulighet til FoU-oppgaver og er tilgjengelig på forbundets nettsider.

Forskerforbundet har vært involvert i en stor undersøkelse om arkeologers arbeidsvilkår (DISCO). En europeisk samlerapport foreligger på nettstedet <http://www.discovering-archaeologists.eu/>. Se nærmere omtale under 3.1.

4.2.3 Instituttsektoren

Forskerforbundet gjennomførte en medlemsundersøkelse om faglig utvikling og arbeidsvilkår i instituttsektoren som ble gitt ut i skriftserien som nr. 7/2014. Undersøkelsen viser blant annet at det er utfordringer med å få på plass gode rammer for faglig utvikling, karriereutvikling og faglig frihet i mange virksomheter. Selv om mange oppfatter sitt eget fagmiljø som godt, preges sektoren av høyt arbeidspress og 21 % oppga at høy arbeidsbelastning har vært årsak til sykdom i perioder. Egen faglig utvikling må i stor grad gjennomføres på fritiden og det er særlig kvinner som opplever dette som uønsket bruk av sin fritid. Det er usikkerhet knyttet til muligheter til egen faglig utvikling blant annet fordi ekstern finansiering er avgjørende når det gjelder mulighet til egen faglig utvikling.

På bakgrunn av medlemsundersøkelsen ble det opprettet en ekspertgruppe for å utarbeide forslag til Forskerforbundets politikk for sektoren. Gruppen utarbeidet et utkast til dokument som ble behandlet på sektorseminaret for forskningsinstituttene våren 2015. Politikkdokumentet ble behandlet av Hovedstyret i desember 2015.

Det er hittil ikke etablert en samlet strukturprosess for instituttsektoren. Sammenslåingene så langt har dels vært mellom institutter innenfor de ulike fagdepartementene og dels vært frivillige sammenslåinger mellom UH-institusjoner og institutter. Det ligger ingen overordnet strategi til grunn for sammenslåingene i instituttsektoren og de er heller ikke koordinert med SAKS-prosessen i UH-sektoren. Regjeringen signaliserer i strukturmeldingen (Meld. St. 18 (2014-2015) at den ønsker mer samarbeid og mulig fusjonering mellom institutter og UH-institusjoner. I høringen til KUF-komiteen understreket Forskerforbundet at det er behov for å klargjøre rollen til instituttsektoren i det norske forsknings- og innovasjonssystemet for å sikre instituttene og deres ansatte økt langsiktighet og mer stabile rammevilkår. Forskerforbundet oppfordret Stortinget om å benytte anledningen til å drøfte en nasjonal politikk for instituttsektoren. Omstillinger i instituttsektoren er omtalt i 3.2.

4.2.4 Helseforetak

I 2015 ble det gjennomført en medlemsundersøkelse blant medlemmene i helseforetakene for å kartlegge erfaringer med karriereutvikling, FoU-arbeid, faglig utvikling og arbeidsvilkår. Undersøkelsen ble gjennomført vinteren 2015 og de første resultatene ble diskutert og formidlet på sektorseminar vår 2015 og årsmøte for KEFF ved Bodø sykehus 2015. Rapporten blir ferdigstilt i 2016.

4.3 Forskerutdanning og rekruttering til sektoren

Det ble gjennomført en medlemsundersøkelse blant teknisk-administrativt (TA-) personale i Forskerforbundet. Undersøkelsen ble gjennomført i samarbeid med Forskerforbundets forening for teknisk-administrative medlemmer (FFTA), og rapporten fra undersøkelsen «Lønns- og karriereutvikling for teknisk og administrativt personale» er utgitt i forbundets skriftserie som nr. 1/2014. Undersøkelsen viser at et klart flertall er fornøyd med arbeidet sitt og arbeidsmiljøet, men avdekker samtidig noen hovedutfordringer:

- Det er en utbredt misnøye med lønn og karrieremuligheter, noe som også er viktige årsaker til at mange vurderer jobbskifte.
- Lønnspolitikken ved virksomhetene oppfattes som diffus, ikke praktisert i tråd med intensjonen og i noen grad urettferdig.
- Det er få virksomheter som har karriereutviklingsplaner som omfatter TA-gruppa.
- TA-medlemmer har en opplevelse av ikke å bli sett og hørt godt nok innad i Forskerforbundet.

I forlengelsen av medlemsundersøkelsen utarbeidet FFATA et utkast til politikk for medlemsgruppen som ble oversendt Hovedstyret. Hovedstyret behandlet saken i juni 2014 og vedtok «Forskerforbundets politikk for teknisk administrativt personale» som blant annet vektlegger lønnsarbeid for gruppen, etablering av karriereplaner både for ansatte i lederstillinger og i faglige stillinger og behov for å redusere bruken av midlertidig tilsetting.

Det er utarbeidet årlige oppdaterte statistikker over alderssammensetning i universitets- og høyskolesektoren.

Det er igangsatt et arbeid for å måle masterstudenter og mastergradskandidaters oppfatning av hvor attraktiv en videre forskerkarriere er. I 2014 ble det inngått en treårig avtale med Evidente om gjennomføring av en internettbasert undersøkelse av mastergradsstudenters vurdering av videre karrierevei. Rapporten i 2015 viser et markant fall i andel mastergradsstudenter som oppfatter en vitenskapelig jobb i universitets- og høyskolesektoren som interessant – fra 46 % i 2014 til 35 %. NIFU inkluderte flere spørsmål fra Forskerforbundet i kandidatundersøkelsen 2014 som gikk til alle nyutdannede masterkandidater uteksaminert våren 2013. Undersøkelsen viste blant annet at forskning oppfattes som en attraktiv karrierevei av langt flere enn de som velger å jobbe som forskere.

Forskerforbundet gikk mot innføring av en ny midlertidig innstegsstilling fordi forslaget slik det var utformet vil bidra til å utvide adgangen til midlertidig tilsetting. Kunnskapsdepartementet innførte likevel den nye stillingen som en prøveordning med 300 stillinger der 185 stillinger ble fordelt på institusjonene og resten ble fordelt etter søknad. Stillingen er en syvårig midlertidig stilling som deretter skal gi fast ansettelse som professor eller førsteamanuensis dersom kandidaten tilfredsstiller kvalifikasjonskravene i kunngjøringen. Målet med stillingen er å tilby talenter internasjonalt konkurransedyktige betingelser og en forutsigbar karriereutvikling. Det følger ikke penger med stillingen og den kommer i tillegg til de eksisterende mulighetene for midlertidig tilsetting. Forskerforbundet påpekte at dersom man ønsker å tilby forutsigbarhet, gode rammevilkår og mulighet for videre kvalifisering, er fast tilsetting best.

Kunnskapsdepartementet sendte våren 2015 på høring et forslag om å begrense opprykksordningen ved blant annet at opprykk bare skal kunne gis på grunnlag av kompetansevurdering av en bedømmelseskomite som institusjonen selv har oppnevnt eller godkjent. I tillegg til å utarbeide en høringsuttalelse tok Forskerforbundet initiativ til et samarbeid med Tekna og NTL og det ble arrangert et frokostseminar om ordningen der tjenestemannsorganisasjonene samlet seg om et alternativt forslag. Arbeidet førte imidlertid ikke frem og forskriften ble endret i tråd med Kunnskapsdepartementets forslag med virkning fra 15.09.15.

Forskerforbundet inngikk i 2014 etter lang tids arbeid en tilsvarende overenskomst med Spekter som vi har med Abelia som regulerer midlertidig tilsetting av stipendiater og postdoktorer. Vi arbeider videre for å hjemle forskriften i tjenestemannsloven slik at den blir gjort

gjeldende for alle statlige institusjoner, siden den i dag kun gjelder for statlige og private universiteter og høyskoler.

Det er vedtatt ny politikk for stipendiater og postdoktorer og nye sider for disse stillingsgruppene er etablert på forbundets hjemmesider. NAV gir fortsatt ikke en individuell vurdering av hvorvidt unntakene i dagpengeforskriften kommer til anvendelse for de arbeidssøkende som arbeider med doktorgraden på fritiden og søker dagpenger. Forskerforbundet har fulgt opp saken med to skriftlige henvendelser og blant annet bedt om et møte med politisk ledelse i Arbeids- og sosialdepartementet. Det arbeides videre overfor departementet om å finne en løsning slik at det skal bli mulig å arbeide med doktorgradsavhandlingen på sin egen fritid mens man mottar dagpenger. Forskerforbundet leverte i juni 2014 et forslag til ASD om at arbeid med avhandlingen kan defineres som «ordinært arbeid».

Det avholdes egne seminarer for postdoktorer og stipendiater hver høst. I tillegg arrangeres lokale seminarer fortløpende etter behov og interesse. I tillegg til det sentrale seminaret har det i perioden til sammen blitt arrangert 13 lokale stipendiatseminar, hvorav tre på engelsk som en ny satsing for å nå utenlandske forskere (ved UiO, NMBU, UiT, UiB, HiSF, HiL, HiNT, UiS og HiST).

4.4 Forskningsbasert innovasjon

Forskerforbundets innovasjonspolitikkt vektlegger utdannings- og forskningssektorens rolle i innovasjonssystemet og omhandler tre nivå: individnivået, institusjonsnivået og samfunnsnivået.

Forskerforbundet har i perioden særlig arbeidet for å synliggjøre utdannings- og forskningssektorens betydning for å løse de store nasjonale og globale utfordringene samt og for å videreutvikle dagens velferdssamfunn. Dette er særlig gjort gjennom hjernekraftkampanjen samt gjennom en rekke møter og arrangementer. Forskerforbundets deltakelse på Arendalsuka har vært et ledd i dette.

Forskerforbundet deltok på Arendalsuka i 2013, 2014 og 2015, med egne arrangementer og på Unios stand i politisk gate. I 2013 arrangerte Unio debattmøte om forskning og utdanning mandag 12. august. I 2014 arrangerte Forskerforbundet i samarbeid med Abelia frokostseminaret «Hvordan skape nye eventyr?», og et pubmøte der Frank Aarebrot innledet om «Hvordan bygge kunnskapssamfunnet». I 2015 rettet Forskerforbundet oppmerksomheten mot betydningen av kunnskap og innovasjon og av at kommunene utnytter utdannings- og forskningsinstitusjonene rundt seg. Forskerforbundet og Tekna inviterte til debattmøte om framtidens arbeidskraft i kommune-Norge der overskriften var «Hvordan skaffe over 100 000 nye årsverk innen 20 år for å opprettholde kommunal velferd?». I tillegg inviterte Forskerforbundet i samarbeid med Abelia og FFA til debattmøte om norske kommuners deltakelse i EUs forskningsprogram Horisont 2020 under overskriften «Horisont 2020 – kommuner går glipp av millioner».

Forskerforbundet arrangerte 09.06.15 sammen med Tankesmien Agenda et frokostmøte om kommunesektorens kompetansebehov. I debattpanelet deltok styreleder i KS sammen med kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner, kommunalpolitisk talsperson for Arbeiderpartiet Helga Pedersen, leder av Forskerforbundet Petter Aaslestad og Hege Nordheim-Viken, ordfører for Senterpartiet i Høylandet kommune.

Forskerforbundet har også deltatt på konferanser og seminar om forskning og innovasjon for å være oppdatert på utviklingen innen feltet.

Videre har Forskerforbundet gitt innspill og høringsuttalelser til blant annet produktivitetskommisjonen og Unios næringspolitiske plattform. Forskerforbundet har bidratt i arbeidet med utforming av Unios Klimaplattform der forskningens rolle i omstilling til grønn økonomi står sentralt.

4.5 Internasjonalisering

Forskerforbundet ga innspill til regjeringens strategi for deltakelse i Horisont 2020 i to omganger og gjennomførte i den forbindelse en kartlegging blant medlemmene i vitenskapelig stilling om deltakelse og manglende deltakelse i EUs forskningsprogrammer. Kartleggingen viste blant annet at medlemmene oppfatter søknadssystemet som svært omfattende og for komplisert, det innebærer for store kostnader og krever at man er en del av et større fagmiljø. Rapporten fra kartleggingen er utgitt som nr. 5/2014 i forbundets skriftserie.

I forbindelse med Hovedstyrets studietur til Brussel i oktober 2014 ble det gjennomført et seminar med Norges delegasjon til EU hvor blant annet EØS-midlene i forskningsøyemed, Forskningsrådets strategi for deltakelse i Horisont 2020 og spørsmålet om integrasjon av samfunnsvitenskapelig og humanistisk forskning i Horisont 2020 ble berørt. I tillegg ble det gjennomført et besøk i EFTA-sekretariatet.

For omtale av internasjonalt samarbeid, se 6.3.5.

5 Utdanningspolitikk

5.1 Forskningsbasert undervisning – kvalitet i utdanningen

Forskerforbundet har i perioden arbeidet aktivt for bedre kvalitet i høyere utdanning gjennom løpende kontakt på politisk nivå og i samarbeid med andre aktører i sektoren som blant annet NSO og NOKUT. I tillegg til konferansene som er nevnt i 6.3.4 har forbundets leder også deltatt i flere paneldebatter om kvalitet i utdanningen, blant annet i regi av SIU og NOKUT.

Hovedmålet har i perioden vært å sikre rammevilkårene for forskningsbasert undervisning; verne om hovedregelen om at vitenskapelige stillinger skal være kombinerte med rett og plikt til både FoU og undervisning; arbeide for fullfinansiering av studieplasser og for at beregningsfaktorene for forberedelse og etterarbeid skal være reelle i forhold til medgått tid.

Det utarbeides årlige oversikter over utviklingen av antall studieplasser på «marginalen», men dette arbeidet må legges om i kjølvannet av endring av finansieringsmodellen til universiteter og høyskoler samt fusjonene i sektoren. Tall fra 2013 viser at 27,5 % av alle studiepoeng ble finansiert bare med den resultatbaserte uttellingen (RBU) som er ment å dekke 40 % av faktiske utgifter. Forskerforbundet har i noen grad fått gjennomslag for at dette er et problem ved at rapporten fra den nasjonale ekspertgruppen som har gått gjennom finansierings-systemet til UH-sektoren bruker samme tilnærming i sin beskrivelse av situasjonen:

Isolert sett vil finansieringen per registrert student og per vektet studiepoeng bli forholdsvis lavere for institusjoner som selv har valgt å ta opp flere studenter enn måltallet, dvs. at de har benyttet fleksibiliteten i finansieringssystemet og tatt opp ekstra studenter uten at disse er særskilt finansiert av departementet (såkalt opptak på marginalen fordi det gis bevilgningsmessig uttelling kun for selve studiepoengproduksjonen) [...]

Dersom avlagte studiepoeng gis lavere uttelling vil institusjonene ha mindre insentiv til å ta opp studenter 'på marginalen', for å sikre et gitt bevilgningsnivå.

Det ble gjennomført en undersøkelse av institusjonenes bruk av faktorer for undervisningsbelastning i 2014. Rapporten fra undersøkelsen er tilgjengelig for tillitsvalgte.

I forbindelse med Forskerforbundets innspill arbeidet med en langtidsplan for forskning og høyere utdanning vektla forbundet at planen må ivareta behov og utfordringer knyttet til høyere utdanning. I tillegg pekte forbundet på dårlig gjennomføringstid og stort frafall som eksempler på utfordringer som bør drøftes. Videre ble det understreket at planen må koble utdanning og de prioriterte forskningsområdene. Forskerforbundets arbeid med langtidsplanen for forskning og høyere utdanning er også omtalt i 4.1

5.2 Organisering, tilknytningsform, arbeidsdeling

Forskerforbundet ga ut rapport i skriftserien med oppdatert oversikt over UH-institusjonenes valg av styringsform i 2014.

Som nevnt i 3.2 varslet kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen i januar 2014 at regjeringen ville fremme en strukturmelding våren 2015. Som beskrevet i 3.2 deltok Forskerforbundet aktivt i prosessene gjennom 2014 og forskningspolitisk seminar ble også viet strukturspørsmålet under tittelen «Jo større, jo bedre? Struktur og kvalitet i utdannings- og forskningssektoren».

Meld. St. 18 (2014–2015) «Konsentrasjon for kvalitet — Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren» ble lagt frem 27.03.15. Meldingen fremmet ikke forslag om nye fusjoner ut over de som allerede var i gang, men lanserte ni kriterier som skulle legges til grunn for fremtidige fusjoner. Regjeringen legger opp til at de vil gjøre vedtak om sammenslåing av universiteter og høyskoler innen sommeren 2016. Forskerforbundet deltok på høring i KUF-komiteen om saken. I høringen understreket forbundet at fusjonene må være frivillige, at de må sikre god involvering fra de ansatte samt at fusjonene må fullfinansieres. Forskerforbundet ba også om at Stortinget viderefører dagens ledelsesmodell med valgt rektor der institusjonene selv kan vedta tilsatt rektor. Videre krevde forbundet at kriteriene for fremtidige fusjoner måtte videreutvikles for å kunne ivareta et større mangfold i sektoren.

Som følge av Forskerforbundets innspill la KUF-komiteen til grunn en mindre bastant tolkning av kriteriene og trakk frem faglig oppfølging av studentene, studenttilfredshet og studentinvolvering i forskningsarbeidet. Videre påpekte komiteen at muligheten for økt kvalitet gjennom forpliktende samarbeid ikke måtte utelukkes. Komiteen pekte også på at fusjonsprosessene kan gi betydelige merutgifter og at det er viktig å videreføre satsingen på SAKS-midler. I tillegg ba komiteen regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte når det gjelder problemstillingen med at universiteter og høyskoler historisk har hatt ulike rammebetingelser for blant annet forskningstid og rekrutteringsstillinger.

Forslaget i strukturmeldingen om å endre UH-loven slik at ansatt rektor blir ny normalordning fikk tilslutning i Stortinget. Kunnskapsdepartementet sendte lovendringen på høring våren 2015 og Forskerforbundet gikk i august 2015 mot forslaget begrunnet med at det ikke er noen dokumentasjon på at den ene styringsformen er den andre overlegen, og at universitetene og høyskolene derfor må ha valgfrihet til selv å finne den styringsform som passer best. Dette ivaretas godt innenfor gjeldende UH-lov. Forskerforbundet understreket også betydningen av å videreføre kravet om 2/3 flertall for å vedta tilsatt rektor, annen styresamensetting og eksternt styreflertall for å sikre stabilitet og legitimitet til styringsformen ved institusjonene.

6 Forskerforbundets virkemidler

6.1 Organisasjon

Hovedstyret har utredet tiltak for å tydeliggjøre og vitalisere forbundets mange organisasjonsledd og for å utvide rekrutteringssatsingen. Arbeidet med Hjernekraftkampanjen har hatt høy prioritet gjennom perioden og begrepet har fått tydelig feste blant politikere og beslutningstakere. Kampanjen er godt mottatt.

Sektorseminarene ble etablert i forrige beretningsperiode og er blitt viktige arenaer for politikkutvikling i Forskerforbundet. Det er årlig gjennomført sektorseminar innenfor følgende områder i perioden:

- Akkrediterte høyskoler
- Arkiv, bibliotek og museum
- Forskningsinstituttene

- Helseforetak
- Universiteter og vitenskapelige høyskoler
- Øvrige virksomheter (ikke avviklet i 2013 og 2014 på grunn av liten påmelding)

I inneværende periode er det også lagt vekt på å utnytte medlemmenes kompetanse ved at det er opprettet tre forskjellige ad-hoc ekspertutvalg tilknyttet aktuelle problemstillinger. For oversikt over de tre ekspertutvalgene, se kapittel 7.9.

Medlemssystemet Winorg er oppgradert og nye moduler er tatt i bruk i perioden. Dette for å sikre god kvalitet på de data som ligger i systemet, samt sikre bedre service og kommunikasjon med medlemmene. Av nye moduler er det kjøpt inn e-faktura, CRM, kommunikasjon, webregistrering av treklister samt vervemodul.

Forskerforbundets sentrale sekretariat har over lang tid holdt til i Tollbugata 35. Relativt høy leiepris, lav arealutnyttelse og nedslitte lokaler, førte til at sekretariatet i desember 2015 flyttet til mer tidsriktige og mer arealeffektive lokaler i Tullins gate 2.

6.1.1 Lokallag

Forskerforbundets lokallag utgjør fundamentet i forbundets organisasjon. I samsvar med vedtektene arbeides det derfor kontinuerlig med å etablere nye lokallag med lokale tillitsvalgte ved alle virksomheter der forbundet organiserer tre eller flere medlemmer. Forskerforbundet har gjennomført et systematisk arbeid for å opprette nye lokallag. Ved utløpet av beretningsperioden var det etablert 287 lokallag, en økning fra 268 ved utløpet av forrige beretningsperiode.

Lokallagene rapporterer gjennomgående om høy aktivitet knyttet til utøvelsen av medbestemmelse og forhandlingsrett. Det varierer i hvor stor grad det enkelte medlem selv deltar på medlemsmøter og lokale arrangement.

6.1.2 Fagpolitiske foreninger

Forskerforbundet har ved utgangen av beretningsperioden ni foreninger som arbeider med fagpolitiske spørsmål innenfor sine fagområder. Forskerforbundets forening for forskning i høyskolene ble formelt lagt ned i august 2015 etter at det i flere år hadde vært foreningens intensjon å bli lagt ned.

Hovedstyret har vurdert en henvendelse fra foreningene om å motta driftsstøtte og hovedstyret fant det ikke hensiktsmessig å opprette en ordning med generelle tilskudd til drift av fagpolitiske foreninger. Det anses som tilstrekkelig at foreningene kan finansiere sin aktivitet gjennom muligheten for å kreve inn egen kontingent, gjennom å søke OU-midler og ved søknad på prosjektmidler.

6.1.3 Landsråd

Landsrådet er det øverste rådgivende organ for overordnede politiske og strategiske saker mellom representantskapsmøtene. Landsrådets arbeidsutvalg bistår Hovedstyret med planlegging og gjennomføring av møtene. Det er arbeidet en del med møtets form for å underbygge organets posisjon som rådgivende og politikktvklende organ.

6.1.4 Medlemsfordeler

Det er viktig at medlemsfordelene Forskerforbundet tilbyr er attraktive og gir Forskerforbundet et konkurransefortrinn sammenlignet med andre organisasjoner.

Flere medlemsprodukter etterspørres stadig, og gjennom perioden er det utviklet en rekke nye tilbud gjennom Unio. Det er også med et supplement til dagens banktilbud.

Forskerforbundets forsikringsprodukter er svært populære og medlemsmassens lave risiko-profil sikrer sterkt konkurransedyktige priser. Gjennom 2015 ble det innhentet nye pristilbud på alle forsikringsproduktene med virkning fra 1. januar 2016.

Medlemsforsikringene ble lansert i 2003, så vi er nå inne i det 13. året med egne forsikringsprodukter. Forskerforbundets forsikringskontor administrerer på vegne av Forskerforbundet og medlemmene ca. 73 000 forsikringer til over 50 millioner kroner.

I 2014 mottok Forskerforbundets forsikringskontor ca. 6 500 telefoner, og ca. 4 700 innkomne eposter. I tillegg kommer alle utgående telefoner/eposter, men dette kan vi ikke måle i samme grad. Tapte anrop i 2014 var på 3,2 %, noe som er godt under servicemålet på maksimalt 5 %.

Det er 14 425 medlemmer som er omfattet av den obligatoriske forsikringen mens 2 660 har reservert seg. Resten, i underkant av 2 000 medlemmer, utgjøres hovedsakelig av studentmedlemmer/personer eldre enn 67 år som ikke omfattes av obligatorisk forsikring. Den reelle reservasjonsgraden er derfor på ca. 18,5 %.

Forskerforbundets personforsikringer (liv, uføre, ulykke, kritisk sykdom) har alle forsikringssummer i G. Forsikringssommene har siden 2003 økt betydelig i takt med utviklingen av grunnbeløpet, mens prisen har gått ned på enkelte produkter. Reelt sett har prisen på alle personforsikringene gått betydelig ned siden 2003 sammenlignet med forsikringssommene. Hvis man sammenligner prisen medlemmene betaler for disse forsikringene gjennom Forskerforbundet kontra om man kjøper dem privat ser vi at prisen fort blir 3-5 ganger dyrere, og ikke sjelden også enda mer.

Produktene er under kontinuerlig forbedring. Nytt for 2015 er bl.a. sterkt forhøyde forsikringssummer på reiseforsikringen. I tillegg har man innført et nytt produkt, behandlingsforsikring.

Forskerforbundets forsikringskontor lanserer i løpet av 2015 en helt ny forsikringsportal som vil ha et mer moderne uttrykk og forbedret funksjonalitet. I tillegg vil man fra og med 1.1.2016 tilby medlemmene e-faktura, samlefaktura og flere betalingsterminer.

Markedsaktiviteten har økt fra år til år. Man har stort sett en eller to annonser i de fleste nummer av Forskerforum. I tillegg benyttes elektronisk nyhetsbrev ca.3 ganger per år. Med de nye forsikringssidene vil det også bli lettere å markedsføre ordningene, samt informere om endringer og nye produkter etc.

Ved siden av forsikringsordningene, har Forskerforbundet også et eget banktilbud gjennom DNB. I tillegg tilbyr forbundet medlemmene Cresco Unique som er en spare- og kredittkortkonto med gunstige medlemsfordeler.

Gjennom perioden er det utviklet flere felles medlemstilbud i Unio. Disse omfatter blant annet rabatter hos Lilleput Reiser, Norgesbooking, Dansommer, Novasol, Avis bilutleie, Esso, Stormberg, Under Armour, Tanum og De historiske hoteller. Det arbeides også med å utvikle et felles banktilbud for Unio-medlemmer.

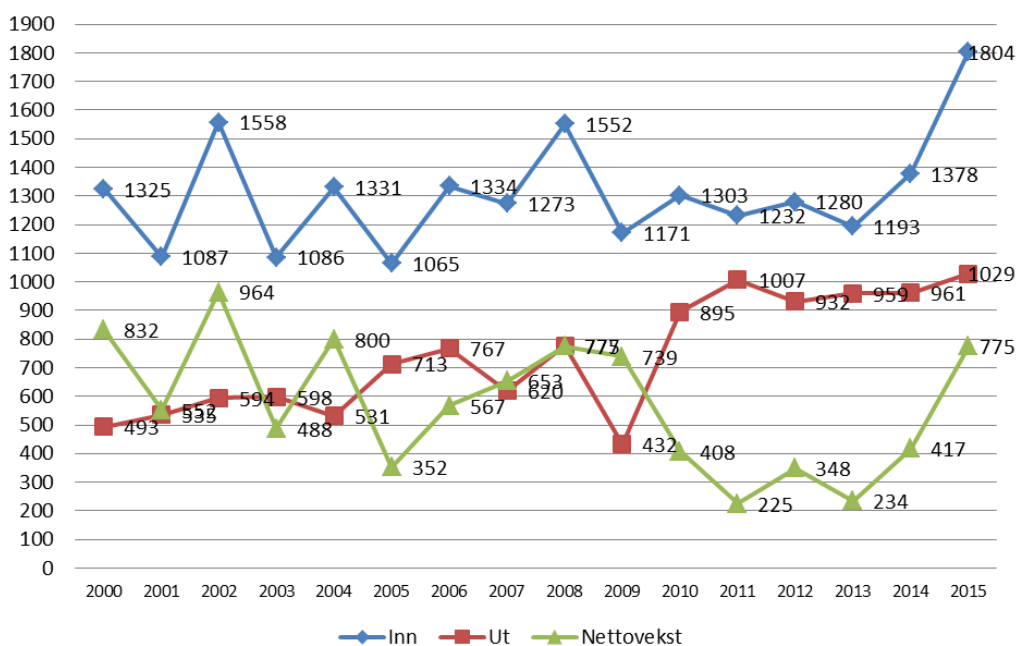
6.1.5 Medlemsrekruttering

Medlemstallet har i perioden 2013–2015 hatt en positiv utvikling. Innmeldingstallene har vært gode, spesielt i 2014 og 2015. Utdelingen er at mange medlemmer går av med pensjon, og dette skjer i økende grad grunnet generasjonsskifte i sektoren. I tillegg bytter mange til en jobb utenfor Forskerforbundets organiseringsområde. Det er iverksatt en rekke tiltak for å bedre rekrutteringen. Hovedstyret har hatt en omfattende behandling av mulige nye rekrutteringsområder og har i tillegg hatt et særskilt fokus på satsing overfor studenter og pensjonister. Satsningen på pensjonistene gjør at man på sikt kan bremse antall utmeldinger.

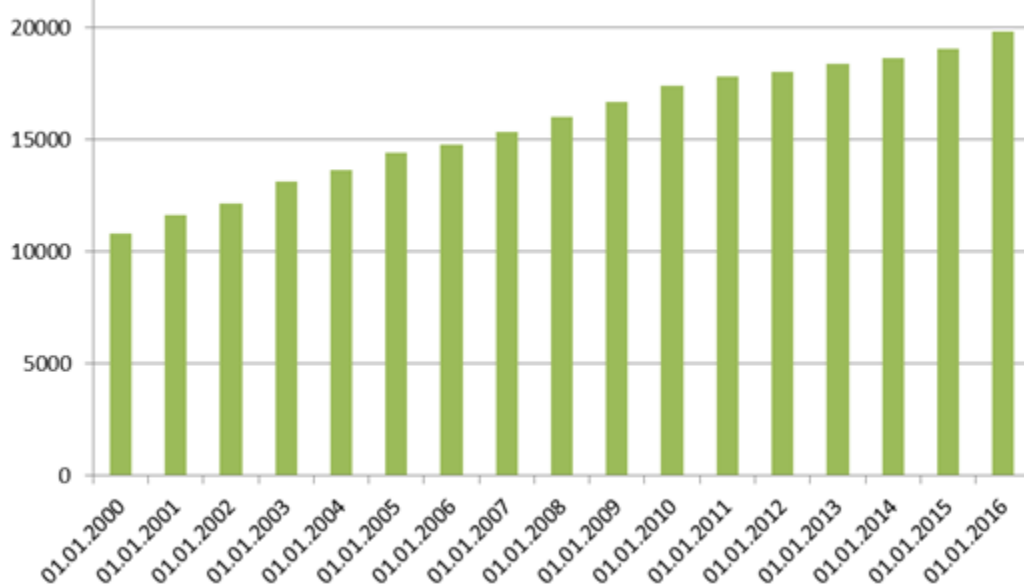

Antallet studentmedlemmer har økt og forbundet har hatt en god medlemsvekst. I beretningsperioden har medlemstallet økt med 1315, fra 18.388 til 19.814 (per 31.12.2015).

Figur 2 Antall inn- og utmeldte per år

Figur 3 Antall medlemmer i Forskerforbundet

6.1.6 Kurs og opplæring

Forskerforbundet har et stort fokus på kurs og tillitsvalgtopplæring. I 2013 ble det arrangert 22 sentrale kurs og 106 lokale kurs, i 2014 26 sentrale og 104 lokale kurs. I 2015 har det vært en økning innen kursvirksomheten, og det ble totalt avholdt 33 sentrale kurs og 129 lokale kurs. Lokale kurs er et spesielt viktig virkemiddel for synlighet, organisasjonsbygging og kompetanseheving lokalt. I løpet av perioden er det i tillegg arrangert en rekke tariff-workshops. Kursene får gode tilbakemeldinger.

6.1.7 Kampanjen Hjernekraftverk

Kampanjen Hjernekraftverk ble lansert i 2012. Formålet med kampanjen er å få frem betydningen av medlemmenes hjernekraft. Våre medlemmers hjernekraft utgjør den viktigste kilden til humankapitalen i Norge – en betegnelse på befolkningens kunnskap og ferdigheter utviklet gjennom forskning, utdanning og opplæring. Finansdepartementet anslår verdien av humankapitalen til ca. 80 % av den samlede nasjonalformuen. Investering i hjernekraft øker humankapitalen og sikrer landets fremtidige levestruktur. Gjennom å bygge denne bevisstheten blant politikere og opinionen, håper vi å få større gjenklang når vi så krever høyere lønn for denne kompetansen.

Kampanjen er et ekstraordinært virkemiddel i tillegg til den lønnspolitiske strategien og det ordinære lønnspolitiske arbeidet sentralt og lokalt. Den skal få fram at kunnskap er viktig, forskeren er viktig og lønnen er avgjørende. Kampanjen er ikke et tiltak med en mekanisme som i seg selv utløser lønn, men vil direkte og indirekte kunne ha påvirkning på verdsettelsen av hjernekraft, både i form av status og lønn.

Kampanjen har fått mye positiv oppmerksomhet gjennom de tre årene den har pågått. Senest da Stortinget behandlet Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning ble det henvist til Forskerforbundets hjernekraftkampanje som et positivt tiltak og et budskap politikerne selv stilte seg bak. Forskerforbundet fikk gjennomført en omdømmeundersøkelse i 2012, og den samme undersøkelsen ble gjentatt i 2014. Konklusjonen i den første rapporten var at forbundet hadde et svakt omdømme, i den andre rapporten et middels godt omdømme.

Som ledd i hjernekraftkampanjen opprettet Forskerforbundet en hjernekraftpris i 2013. Formålet med prisen er å synliggjøre betydningen FoU og kunnskapsutvikling har for vår fremtid, både innen velferd, næringsliv og samfunnsutvikling. Dette skal bidra til å øke forståelsen for den samfunnsmessige betydningen av FoU og kunnskap. Hjernekraftprisen er lyst ut både i 2013, 2014 og 2015.

Juryen for prisen har bestått av tidligere forskningsminister Tora Aasland (leder), Petter Aaslestad, leder i Forskerforbundet, Marit Karine Slotnæs, debattredaktør Morgenbladet og leder i Norsk Studentorganisasjon som var Ola Magnussen Rydje i 2013, Anders Kvernmo Langset i 2014 og Therese Eia Lerøen i 2015.

Hjernekraftprisen for 2013 ble utlyst 27.05.13 og det kom inn 14 bidrag. Juryen tildelte prisen til tre vinnere; «Celledelingen hos bananfluen» av Åsmund Husabø Eikenes ved Institutt for kreftforskning ved Radiumhospitalet, «Hurtigstest for tuberkulose» av Carol Holm-Hansen ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt og «Åpning mot det hellige» av Frode Ernst Haverkamp ved Nasjonalmuseet. Prisutdelingen fant sted 30. januar 2014.

Hjernekraftprisen 2014 ble utlyst 22.08.14 og det kom inn bidrag fra 41 bidragsytere. Juryen tildelte prisen til fire vinnere; «Å føre en laks» av Nina Sylvia Liland, NIFES. «Selvhjelpssystemer for behandling av personer med diabetes» av Gunnar Hartvigsen, UiT Norges arktiske universitet. «Billebonanza» av Anne Sverdrup-Thygeson og Tone Birkemoe, NMBU. «Historiske toll- og skipsanløpslister» av Ragnhild Hutchison, Norsk lokalhistorisk institutt.

Hjernekraftprisen for 2015 ble lyst ut 19.08.15. Det kom inn 18 bidrag til prisen, som vil bli delt ut i januar 2016.

For å befeste kampanjen og kampanjebudskapet er det også tatt i bruk en hel rekke andre tiltak. Det er gjennomført langt flere lokallagsbesøk enn tidligere og kampanjen har vært et tema under disse besøkene for å bidra til å forankre kampanjen internt i organisasjonen.

Kampanjen er også tatt opp på en lang rekke OU-kurs sentralt og lokalt samt på flere lokale debattmøter. I tillegg er disse midlene tatt i bruk:

- Flere reklamekampanjer – i 2013 på nett våren og november/desember samt annonsering i papirutgaver av store regionsaviser og flere nasjonale aviser og magasiner. I 2014 med animasjonsfilmer på flytog og VG mobil «Anerkjenn de virkelige superstjernene» og annonsering i store regionsaviser og på forskning.no
- Økt fokus og aktivitet på sosiale medier.
- Oppdatering og vedlikehold av www.hjernekraftverk.no – egen landingsside for kampanjen.
- Politisk påvirkningsarbeid – utover diverse lobbymøter har det vært gjennomført en rekke debattmøter og kampanjen blir hvert år spesielt frontet i Forbindelse med Arendalsuka, med møter, stand, brosjyremateriell og profileringsartikler.
- Opprop på nettet for å øke forskningsinnsatsen og styrke utdanningsinstitusjonene har fått 4372 signaturer.

Kampanjekonseptet «Hjernekraftverk» er godt etablert. Kampanjen er godt kjent i det politiske miljøet, det er bred politisk enighet om at forskning er avgjørende for samfunnsutviklingen og Forskerforbundet har fått eierskap til begrepene hjernekraft og hjernekraftverk.

Kampanjen er videreført i 2015 langs to spor:

1. Politikerne skal se verdien av medlemmenes arbeid
2. Medlemmene skal selv være bevisst og stolt over sin egen verdi

I 2015 har kampanjen hatt to delmål:

1. Nye politiske ambisjoner: I forbindelse med høstens fylkesting- og kommunevalg oppfordret forbundet til å etablere en lokalpolitisk ambisjon om at fylkeskommuner og kommuner skal bli aktive forskningsaktører, blant annet gjennom å utnytte de mulighetene som ligger i Horisont 2020.
2. Økt selvbevissthet: Forskerforbundet og dets medlemmer skal bli flinkere til å kommunisere sitt arbeids samfunnsgevinster, både i sosiale medier, tradisjonelle medier og under lønnsforhandlinger.

Det ble gjennomført en sommerkampanje i 2015 hvor en serie alternerende annonser på Facebook basert på 'funfacts' om hjernen. Kampanjen gikk over til en andre fase hvor annonser på nettaviser, Facebook, Twitter, fagpresse og dagspresse ble benyttet til en politisk kampanje i perioden rundt kommune- og fylkestingsvalget.

6.2 Informasjon og mediehåndtering

6.2.1 Informasjonsarbeid

Nettsted

Nyhetssaker publiseres fortløpende på Forskerforbundets nettsted www.forskerforbundet.no, og sidene blir i økende grad sitert og henvist til av andre nettsteder. I løpet av beretningsperioden har nettsidene i gjennomsnitt hatt 11 000 besøkende hver måned. Besøktallet har økt fra 8 200 besøkende per måned i 2013 til et snitt på 12 000 månedlige brukere i 2015.

Forskerforbundets ekstranett for tillitsvalgte (lukket område på nettsidene, der tillitsvalgte kan logge seg på) inneholder organisasjonsinterne nyheter, invitasjoner til kurs, skjemaer, retningslinjer og andre dokumenter til nedlasting, medlemsstatistikk, kontaktlister over tillitsvalgte i lokallag og foreninger, tips og råd for lokalt rekrutteringsarbeid samt nettbutikken for profileringsartikler.

Nettstedet Forskerforbundet.no ble lansert i ny utgave våren 2013 etter en større oppgradering av innhold, utseende og publiseringsverktøy. På det nye nettstedet er 'Min side' for medlemmer og ekstranett for tillitsvalgte med bl.a. oversikt over egne medlemmer fullt ut integrert med de åpne nettsidene. Et av målene med oppgraderingen var å tilpasse informasjonen

nen bedre til ulike målgrupper (nåværende og potensielle medlemmer, tillitsvalgte, samarbeidspartnere, politikere og media), samt å gjøre viktig informasjon lettere tilgjengelig for medlemmer og tillitsvalgte.

Sosiale medier

Forskerforbundet er aktiv på Facebook¹ med 2 900 følgere og Twitter² med 7 600 følgere. Kampanjen Hjernekraftverk har også en egen Facebookside³ med 11 000 følgere og Twitterkonto⁴ med 500 følgere ved utgangen av 2015. Oppslutningen om Hjernekraftverk på Facebook ble tredoblet i løpet av sommeren 2015, da kampanjen «Dagens Hjernefakta» ble gjennomført.

Nyhetsbrev

Forskerforbundets sekretariat sender ut nyhetsbrev via e-post annenhver uke. Frem til april 2015 ble nyhetsbrevene sendt til våre tillitsvalgte, fra og med mai 2015 sendes nyhetsbrevene til alle medlemmer i Forskerforbundet og i tillegg til aktuelle samarbeidspartnere. Det enkelte medlem kan når som helst stanse abonnementet på nyhetsbrev. Nyhetsbrevene inneholder kortversjoner av aktuelle saker fra Forskerforbundets nettsider og annen informasjon fra forbundet. Det ble sendt ut 20 nyhetsbrev i 2013, 21 i 2014 og 20 i 2015. Utsendingen til alle medlemmer har blitt godt mottatt og det er så langt kun 200 personer som har valgt å melde seg av nyhetsbrevet.

Informasjonsmateriell

Det er i perioden produsert oppdaterte versjoner av generell rekrutteringsbrosjyre, egen rekrutteringsbrosjyre for stipendiater, engelskspråklig rekrutteringsbrosjyre samt forsikringsbrosjyre. Det er også utgitt et eget introduksjonshefte om lønns- og arbeidsvilkår for stipendiater («*Stipendiat? Kjenn dine rettigheter!*»), i norsk og engelsk utgave. Det er laget små vervefoldere beregnet på studenter, teknisk-administrativt personale, ansatte ved forskningsinstituttene og ansatte i sykehussektoren, de to siste også i engelsk utgave. Informasjon om tilgjengelig materiell sendes jevnlig ut til lokallag og foreninger med lenke til bestillings-skjema. Totalt er mer enn 45.000 rekrutteringsbrosjyrer distribuert i perioden. Det er i tillegg produsert 100.000 postkort til bruk i medlemsrekrutteringen. Vervepostkortene er blant annet distribuert til alle medlemmer sammen med Forskerforum nr. 3/2015.

Brosjyre med presentasjon av forbundets forsikringstilbud er sendt til alle medlemmer årlig. Hefter med Forskerforbundets arbeidsprogram for perioden 2013–2015 og Forskerforbundets lønnspolitiske strategi 2013–2016 er distribuert til lokallag og foreninger samt tilgjengelige for bestilling fra nettsidene. Arbeidsprogrammet foreligger også i engelsk utgave (pdf til nedlasting). Folder med Forskerforbundets vedtekter ble produsert i 2015.

Skriftserie og faktaark

Det er gitt ut 18 notater i forbundets skriftserie i perioden, og disse omfatter statistikk, undersøkelser, utredninger, innstillinger mm. om lønns- og arbeidsvilkår, forsknings- og utdanningspolitikk og saker av organisasjonspolitisk karakter. Notatene er sendt ut til lokallag og foreninger, og kan i tillegg lastes ned fra forbundets nettsider. Det utarbeides også faktaark (pdf på 2–4 A4-sider) med informasjon og anbefalinger til medlemmer og tillitsvalgte om gjeldende lov- og regelverk samt forbundets politikk.

Følgende utgaver i Forskerforbundets skriftserie er publisert i beretningsperioden:

2015:

6/2015 Forskerforbundets politikk for instituttsektoren

5/2015 Forskerforbundets politikk for ABM-sektoren

4/2015 Forskerforbundets politikk for teknisk-administrativt personale

---

¹ www.facebook.com/forskerforbundet

² [@forsker](https://twitter.com/forsker)

³ www.facebook.com/hjernekraftverk

⁴ [@hjernekraftverk](https://twitter.com/hjernekraftverk)

3/2015 Lønnsstatistikk for kommunal sektor per 31.12.2014
2/2015 Lønnsstatistikk for privat sektor per 31.12.2014
1/2015 Lønnsstatistikk for statlig sektor per 31.12.2014

2014:

7/2014 Faglig utvikling og arbeidsvilkår i instituttsektoren
6/2014 Oversikt over styringsform ved statlige universiteter og høyskoler
5/2014 Kartlegging av medlemmenes erfaringer med EUs rammeprogram
4/2014 Lønnsstatistikk for kommunal sektor per 31.12.2013
3/2014 Lønnsstatistikk for privat sektor per 31.12.2013
2/2014 Lønnsstatistikk for statlig sektor per 31.12.2013
1/2014 Lønns- og karriereutvikling for teknisk/administrativt personale

2013:

5/2013 Kartlegging av tid til forskning og utviklingsarbeid i ABM-sektoren
4/2013 Lønnsstatistikk for kommunal sektor per 31.12.2012
3/2013 Lønnsstatistikk for privat sektor per 31.12.2012
2/2013 Lønnsstatistikk for statlig sektor per 31.12.2012
1/2013 Forskerforbundet: Hovedstyrets beretning 2010–2012

Følgende faktaark er utgitt i perioden:

2015:

1/2015 Tre- og fireårsregelen – privat og kommunal sektor

2014:

1/2014 Studiepoeng på marginalen (2013)

2013:

4/2013 Fireårsregelen – statlig sektor
3/2013 Fireårsregelen – privat og kommunal sektor
2/2013 Studiepoeng på marginalen (2012)
1/2013 Guide til lønnsheving i staten (utvidet versjon)

6.2.2 Mediearbeid

Forskerforbundet har i beretningsperioden 3.062 omtaler i mediene, noe som er på samme nivå som i forrige periode. Flere av utspillene har vært i større, nasjonale medier. Forbundet har i større grad enn tidligere solgt inn egne saker og satt dagsorden på egne premisser for å påvirke beslutningstakere og styrke forbundets omdømme. Forskerforbundet har også økt aktiviteten og synligheten i sosiale medier som Facebook og Twitter. Hovedsaker i siste del av perioden har vært tariffoppgjør, redusert midlertidighet, strukturreform i universitets- og høyskolesektoren og øvrige kjernesaker for Forskerforbundet.

Forskerforbundet har bistått lokallag som har hatt perioder med mye medieoppmerksomhet. Lokalt har det vært mye oppmerksomhet knyttet til lønnsforhandlinger, personalsaker, omstillinger og fusjonsprosesser.

Det har blitt lagt en ny og utvidet kommunikasjonsstrategi i løpet av perioden. Blant de nye tilleggene i strategien er påvirkningsarbeid og krise- og konflikthåndtering.

6.2.3 Forskerforum

Forskerforum har som før kommet ut med ti papirutgaver i året. I 2013 ble bladet redesignet og fornyet, med virkning fra januar 2014. Mange av spaltene og sjangrene ble beholdt, men den bærende tanken var å la artiklene komme bedre til sin rett.

Forskerforum har i perioden søkt å være det viktigste bladet i sektoren forskning og høyrere utdanning. Ett av målene er å avspeile mangfoldet både blant Forskerforbundets medlemmer og i Forsknings-Norge. Tradisjonelt fagforeningsstoff, forskningspolitikk og forskningsformidling er viktige pilarer. Forskerforum har satset bevisst på stoff som kan bygge opp under forskeridentiteten - på tvers av fag- og institusjonsgrenser.

Nettutgaven Forskerforum.no har styrket sin posisjon med stadig økende lesertall. Nettutgaven er både en kanal for å presentere og følge opp stoff fra bladet, og et raskere medium for daglige oppdateringer. Nyheter og debattstoff vektlegges.

Som de fleste andre publikasjoner, har Forskerforum merket nedgang i annonsemarkedet i perioden. Dette gjelder både papir- og nettutgaven.

I oktober 2015 ble det gjennomført en spørreundersøkelse om Forskerforum. Formålet med undersøkelsen var å bidra til videreutvikling av Forskerforum i papirutgave og digital utgave, og gi et grunnlag for vurdering av hvordan de digitale løsningene skal videreutvikles. Det kom inn nesten 7 000 svar på undersøkelsen. Respondentene gir en svært god samlet vurdering av Forskerforum; 63 % svarer at de er fornøyd med Forskerforum samlet sett og under 5 % sier at de er misfornøyd.

6.3 Samfunnskontakt

6.3.1 Samarbeid med andre aktører

Det er utvekslet synspunkter og informasjon med Norges forskningsråd og Universitets- og høgskolerådet (UHR) i forbindelse med statsbudsjettet og andre aktuelle forskningspolitiske saker av felles interesse. Forskerforbundet har hatt møter med en rekke institusjonsledere i perioden, og Forskerforbundet har vært representert på UHRs representantskapsmøter. Representanter for forbundet er invitert til deltakelse i konferanser, referansegrupper og informasjonsmøter i regi av KD, UHR, Norges forskningsråd og NOKUT.

Forskerforbundet samarbeider med Norsk studentorganisasjon (NSO). Samarbeidet har blitt fornyet hvert år gjennom et felles møte med ny ledelse i studentorganisasjonen og representanter for forbundet. Representanter for Forskerforbundet er invitert til å holde innlegg på konferanser etc. i regi av NSO. Det er arrangert flere kontaktmøter og i tillegg er det jevnlig kontakt om statsbudsjett og andre aktuelle saker som tariffoppgjør og konsekvenser ved eventuell streik, og det er ofte samarbeid om felles presseutspill.

6.3.2 Samarbeid innen Unio og med andre fagforeninger

Forskerforbundet har vært opptatt av å inngå strategiske allianser med andre aktører med sikte på å styrke forbundets posisjon og gjennomslag innenfor våre arbeids- og interesseområder.

I Unios styre har både leder og generalsekretær fast plass. Forskerforbundet har arbeidet målrettet med å videreutvikle Unio og synliggjøre våre yrkesgrupper og politikk i Unio. Forbundsleder har ledet forhandlingsutvalget i Unio stat og har derfor også hatt informasjonsansvaret fra dette utvalget. Innenfor området informasjon og kommunikasjon har vi fått gjennomslag for flere samlingsmøter, utarbeidelse av en felles kommunikasjonsstrategi på hovedorganisasjonsnivå og evalueringsmøte i etterkant av tariffoppgjørene.

Det samarbeides om ulike arrangementer og debatter med bl.a. Abelia, Tekna og tenketanken Agenda. Dette omfatter bl.a. frokostmøter i Oslo og arrangementer i forbindelse med Arendalsuka.

6.3.3 Påvirkning av politiske prosesser

Forskerforbundet fremmet innspill til alle stortingspartiene i forbindelse med utarbeidingen av partiprogram foran stortingsvalget i 2013. Det ble også sendt innspill til partienes fylkes- og kommunevalgprogrammer i 2015. Mange av forslagene ble innarbeidet i partiprogrammene. Innspillene ble gjentatt i e-post til alle ordførere etter kommunevalget.

Forbundet har hatt jevnlige møter med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet samt øvrige sentrale utdannings- og forskningspolitikere både fra regjerings- og opposisjonspartiene i perioden. I tillegg har forbundet hatt systematisk kontakt med politisk ledelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Forskerforbundet har vært hovedaktør i arbeidet med å redusere midlertidigheten blant ansatte i høyere utdanning og forskning.

Forskerforbundet har hvert år sendt innspill til statsbudsjettet til Kunnskapsdepartementet, Statsministerens kontor og flere departementer, i forkant av budsjettframleggningen. Vi har deltatt i høringer om statsbudsjettet hos Kirke-, utdannings og forskningskomiteen, Familie- og kulturkomiteen og Næringskomiteen på Stortinget, og levert skriftlige kommentarer til statsbudsjettet.

6.3.4 Konferanser og seminarer

Forskningspolitisk seminar

Forskerforbundets årlige forskningspolitiske seminar har vært arrangert siden 1970-tallet og samler fortsatt god deltakelse og fungerer som en viktig møteplass for representanter for hele sektoren. Seminarene har i perioden omhandlet følgende tema:

- 17.11.2015: «Akademisk frihet under press?». 300 deltakere.
- 3.11.2014: «Jo større, jo bedre? Struktur og kvalitet i utdannings- og forskningssektoren». 350 deltakere.
- 5.11.2013: «Langtidsplan for forskning: Innhold og veivalg». 300 deltakere.

Andre arrangementer

Konferansen «Forskning på dagsorden» 15. august 2013. Akademikerne, Forskerforbundet, Tekna, Unio og Universitets- og høyskolerådet (UHR) arrangerte konferansen på vegne av Forskningsalliansen.

«Hvordan øke kvaliteten i høyere utdanning?». Forskerforbundet og Norsk studentorganisasjon arrangerte halvdagsseminar 22. oktober 2013.

Debattmøter «Hvordan realisere kunnskapssamfunnet?». Som ledd i kampanjen Hjerne-kraftverk ble det arrangert debattmøter i Oslo 24. februar og i Stavanger 17. mars 2014, hvor stortingspartiene deltok for å diskutere de utfordringene som må løses.

Forskerforbundet og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening arrangerte seminaret «Kunnskapsformidling i MOOC-enes tid» onsdag 15. oktober 2014.

NITO, Forskerforbundet og NHO arrangerte i samarbeid konferansen «Teknologiutdanning 2014» den 6. november 2014.

Forskerforbundet arrangerte sammen med Tekna og NTL et frokostseminar om regjeringens foreslåtte endringer i opprykksordningen for undervisnings- og forskerstillinger 21. april 2015.

Forskerforbundet arrangerte konferansen «Lærerutdanning i fusjonenes og masternes tid» med rundt 100 deltagere fra UH-sektoren 22. april 2015.

Frokostseminaret «Ikke alle kan bli kjendiser», sammen med Agenda 9. juni 2015, om framtidens arbeidskraft i kommune-Norge.

Forskerforbundet var medarrangør for et seminar i forbindelse med tildelingen av Svensson-prisen 17. juni 2015. Arthur Svenssons internasjonale pris for faglige rettigheter ble i 2015 tildelt Bahrain Teacher Associations (BTA) leder Mahdi Abu Dheeb og nestleder Jalila al-Salman. Det var Forskerforbundet, Skolenes landsforbund og Utdanningsforbundet som sammen med Education International nominerte BTA til prisen.

6.3.5 Internasjonalt samarbeid

Forskerforbundet er i dialog med norske myndigheter og andre organisasjoner om spørsmål som angår høyere utdanning i en overnasjonal sammenheng, spesielt gjennom informasjonsmøter med departementet om ulike EU-initiativ og Bologna follow up group (BFUG). Forskerforbundet er høringsinstans i til norske innspill i slike saker og har også ved flere anledninger rettet henvendelser til norske myndigheter i aktuelle spørsmål til ministermøter og handelsavtaler.

Forskerforbundet har i perioden fortsatt arbeidet i Education International (EI) og ETUCE (European Trade Union Committee for Education) samt EI/ETUCES europeiske komité for høyere utdanning, HERSC (Higher Education and Research Standing Committee). Deltakelsen på disse arenaene gir verdifull innsikt i og oversikt over den internasjonale utviklingen på det utdannings- og forskningspolitiske området. Videre gir deltakelsen anledning til å knytte kontakter og etablere felles målsettinger i det europeiske utdannings- og forskningspolitiske arbeidet.

Forskerforbundet har deltatt på følgende internasjonale møter i perioden:

HERSC-møter:

Forskerforbundet har deltatt på HERSC-møtene i Helsinki 15.–16. april 2013, Brussel 6.–7. mars og 9.–10. oktober 2014, Riga 12.–13. mars og Brussel 15.–16. oktober 2015.

EI/ETUCE-konferanser og møter:

Forskerforbundet har deltatt på:

- Møte i Education International Research Network i Brussel 28.–29. april 2014.
- Education Internationals 8. internasjonale konferanse for medlemsorganisasjonene i høyere utdanning og forskning (IHERC), i Brussel 10.–12. november 2014.
- Konferansen «European Social Dialogue for Education» i London 21. november 2014
- ETUCE Special Conference i Wien 26.–27. november 2014.
- Education Internationals 7. verdenskongress, Ottawa 21.–26. juli 2015.
- Flere møter i arbeidsgruppe, sosial sektordialog for høyere utdanning (ESSDE).

Nordisk samarbeid

Det nordiske samarbeidet har fortsatt som tidligere, med årlige kontaktmøter mellom organisasjonene. Møtet 3.–5. juni 2013 ble arrangert i Kyrkslätt i Finland, 2.–4. juni 2014 i Salt-sjöbaden i Sverige og land og 1.–3. juni 2015 i Nyborg i Danmark. Generelt er disse møtene nyttige for utveksling av informasjon om utviklingstrekk både når det gjelder lønnspolitikk og forsknings- og utdanningspolitikk.

Hovedstyret

Hovedstyret har i perioden hatt studieturer til København og Odense (2013), Brussel (2014) og Oxford (2015) med møter med bl.a. fagorganisasjoner, undervisnings- og forskningsinstitusjoner kombinert med styremøte/styreseminar.

6.3.6 Høringsuttalelser og innspill

2013

- (12.12.13) Brev fra Forskerforbundet til Arbeidsdepartementet om arbeidssøkere som arbeider med doktorgradsavhandling på fritiden.
- (12.12.13) Forskerforbundets innspill til Forskningsrådets utkast til ny policy for FoU ved høyskolene 2014-2018.
- (10.12.13) Forskerforbundets innspill til statsbudsjettet for 2015.
- (27.11.13) Forskerforbundets uttalelse om forslag til forskrift om forsterkning av gaver til forskning.
- (13.11.13) Forskerforbundets notat til Energi- og miljøkomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2014.
- (13.11.13) Forskerforbundets notat til Næringskomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2014.
- (13.11.13) Forskerforbundets notat til Familie- og kulturkomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2014.
- (13.11.13) Forskerforbundets notat til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2014.
- (30.10.13) Forskerforbundets uttalelse om forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven.
- (15.10.13) Forskerforbundets innspill til langtidsplan for forskning og høyere utdanning.
- (20.09.13) Forskerforbundets uttalelse om utredningen NOU 2013:9 «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer».
- (19.09.13) Forskerforbundets innspill til regjeringen Solbergs tiltredelseserklæring.
- (27.08.13) Forskerforbundets uttalelse til Unio om endringer i eForvaltningsforskriften.
- (08.08.13) Brev fra Forskerforbundet til Kunnskapsdepartementet om problemet med at doktorgradsstipendiater har forskjellige rammevilkår avhengig av hvilken sektor de er tilsett i.
- (06.06.13) Forskerforbundets uttalelse om forslag til ny forskrift til fagskoleloven.
- (26.04.13) Forskerforbundets innspill til Forskningsrådets arbeid med ny policy for forsknings- og utviklingsarbeid i høyskolesektoren.
- (18.04.13) Brev fra Forskerforbundet til Arbeidsdepartementet om problemet med at doktorgradsstipendiater har forskjellige rammevilkår avhengig av hvilken sektor de er tilsett i.
- (16.04.13) Forskerforbundets kommentarer til Meld. St. 20 (2012-2013) «På rett vei. Kvalitet og mangfold i fellesskolen».
- (04.04.13) Forskerforbundets kommentarer til Forskningsmeldingen, Meld. St. 18 (2012-2013).
- (14.03.13) Forskerforbundets uttalelse om forslag til lov om omsetning av bøker (boklov).
- (28.01.13) Forskerforbundets kommentarer til Arkivmeldingen, Meld. St. 7 (2012-2013)
- (21.01.13) Forskerforbundets uttalelse om NOU 2012:15 Politikk for likestilling.

2014

- (18.12.2014) Forskerforbundets uttalelse om forslag til forskrift om ansettelse på innstegsvilkår.
- (18.12.2014) Forskerforbundets notat til KUF-komiteen med kommentarer til Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024.
- (18.12.2014) Forskerforbundets uttalelse om regjeringens forslag om fjerning av statens ventelønnsordning og vartpengeordningen.
- (25.11.2014) Forskerforbundets innspill til forslag til statsbudsjett for 2016.
- (18.11.2014) Forskerforbundets uttalelse om forslag om endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning (karakterkrav i matematikk for søkere til lærerutdanning).
- (07.11.2014) Forskerforbundets innspill til Norges Forskningsråds utkast til ny hovedstrategi: «Forskning for innovasjon og bærekraft.»
- (20.10.2014) Forskerforbundets uttalelse om NOU 2014:5 "MOOC til Norge. Nye digitale læringsformer i høyere utdanning".

- (17.10.2014) Forskerforbundets notat til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2015.
- (15.10.2014) Forskerforbundets uttalelse om utkast til retningslinjer for budsjettering av arkeologiske registreringer og gjennomføring av undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9, jf. § 10.
- (14.10.2014) Forskerforbundets innspill til ekspertgruppens gjennomgang av finansieringen av universiteter og høyskoler.
- (06.10.2014) Forskerforbundets innspill til utkast til endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.
- (29.09.2014) Forskerforbundets uttalelse til Unio om Arbeids- og sosialdepartementets forslag til endring av arbeidsmiljøloven.
- (19.09.2014) Forskerforbundets innspill til Kunnskapsdepartementets utkast til forskrift om ansettelse på innstegsvilkår.
- (15.09.2014) Forskerforbundets uttalelse om Kulturdepartementets forslag til endringer i åndsverkloven og gjennomføring av EUs hitteverkdirektiv.
- (18.06.2014) Brev fra Forskerforbundet til Arbeids- og sosialdepartementet om Arbeids- og velferdsetatens behandling av arbeidssøkere som vil arbeide videre med avhandlingen på fritiden.
- (11.06.2014) Brev fra Forskerforbundet til Kunnskapsdepartementet om ansattes representasjon i departementets dialogmøter med institusjonene.
- (10.06.2014) Brev fra Forskerforbundet til Klima- og miljødepartementet med anmodning om møte angående arbeidsforhold og finansiering av forvaltningsarkeologiske undersøkelser.
- (10.06.2014) "Forvaltningsmuseenes og NIKUs ansvar og roller i forvaltningen av arkeologiske kulturminner" (Holm & Myrvold), s. 83:
- (08.05.2014) Brev fra Forskerforbundet til Kunnskapsdepartementet om stipendiater og postdoktorers rett til forlengelse – behov for avklaring av forskrift.
- (19.02.2014) Forskerforbundets uttalelse til Unio om Finansdepartementets høring om uførepensjon i private tjenestepensjoner.
- (03.02.2014) Forskerforbundets supplerende innspill til Kunnskapsdepartementets arbeid med strategi for Norges deltakelse i Horisont 2020 og ERA.
- (20.01.2014) Forskerforbundets kommentarer til Kunnskapsdepartementets arbeidsnotat om tvungen avslutning av PhD.-utdanningen.
- (14.01.2014) Forskerforbundets innspill til arbeidet med en nasjonal strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU.

2015

- (24.11.2015) Forskerforbundets uttalelse om endring i rammeplan for lærerutdanninger.
- (16.11.2015) Forskerforbundets uttalelse om Kunnskapsdepartementets forslag om endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning.
- (13.11.2015) Forskerforbundets innspill til forslag til statsbudsjett for 2017.
- (30.10.2015) Forskerforbundets uttalelse om forslag til endring i barnetrygdloven – rett til barnetrygd under utenlandsopphold.
- (30.10.2015) Forskerforbundets uttalelse om Kunnskapsdepartementets forslag til revisjon av forskningsetikkloven.
- (29.10.2015) Notat fra Forskerforbundet om forslag om å innføre nullsats for merverdiavgift for elektroniske nyhetstjenester.
- (22.10.2015) Forskerforbundets notat til Næringskomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2016.
- (16.10.2015) Forskerforbundets notat til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2016.
- (16.10.2015) Forskerforbundets kommentarer til forslaget til ny finansieringsmodell for universiteter og høyskoler. Notat til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
- (16.10.2015) Forskerforbundets notat til Familie- og kulturkomiteen om forslaget til statsbudsjett for 2016.

- (16.10.2015) Forskerforbundets uttalelse om NOU 2015:8 «Fremtidens skole. Fornyelser av fag og kompetanser».
- (07.10.2015) Henvendelse til Kunnskapsdepartementet om endring av gradsforskriften og videre beskyttelse av tittelen ernæringsfysiolog.
- (12.08.2015) Forskerforbundets uttalelse om endring av modell for styring og ledelse i universitets- og høyskoleloven.
- (12.08.2015) Forskerforbundets uttalelse om forslag til endring av universitets- og høyskoleloven og forslag til endring i egenbetalingsforskriften.
- (21.06.2015) Forskerforbundets uttalelse om NOU 2015:2 «Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø».
- (21.06.2015) Forskerforbundets uttalelse om forslag om endringer i organiseringen av Det praktisk-teologisk seminar (PTS) og Kirkelig utdanningssenter i Nord (KUN).
- (08.06.2015) Forskerforbundets uttalelse om Nærings- og fiskeridepartementets forslag til endringer i lov om offentlige anskaffelser.
- (29.05.2015) Forskerforbundets uttalelse om Produktivitetskommisjonens rapport, NOU 2015:1 Produktivitet – grunnlag for vekst og velferd.
- (26.05.2015) Forskerforbundets uttalelse om Utdanningsdirektoratets forslag om endringer i kapittel 14 i forskrift til opplæringsloven. Endringene gjelder hovedsakelig krav om kompetanse i undervisningsfag.
- (13.05.2015) Supplerende kommentarer fra Forskerforbundet og Unio til KUF-komiteen vedrørende Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet.
- (04.05.2015) Forskerforbundets høringsuttalelse om Kunnskapsdepartementets forslag om å innføre nasjonale deleksamener i enkelte fag i høyere utdanning.
- (29.04.2015) Forskerforbundets uttalelse om forslag til endring av forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.
- (24.04.2015) Forskerforbundets kommentarer til Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet: Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren.
- (09.04.2015) Forskerforbundets høringsuttalelse om forslag om endring av § 7 nr. 2 bokstav b i forskrift til tjenestemannsloven om fortrinnsrett for undervisnings- og forskningspersonale.
- (16.03.2015) Forskerforbundets høringsuttalelse til NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg.
- (24.02.2015) Valg 2015 – innspill til partiene. Forskerforbundets innspill til høstens fylkestingsvalg og kommunevalg.
- (09.02.2015) Forskerforbundets uttalelse om rapporten «Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill – Nytt finansieringssystem for universiteter og høyskoler».

7 Styringsorgan og representasjon

7.1 Forskerforbundets hovedstyre

Forskerforbundets hovedstyre har i perioden 2013–2015 bestått av:

Petter Aaslestad, NTNU (leder)

Jan Hongslo, Folkehelseinstituttet (nestleder 01.01.2013–31.07.2014)

Annelise Brox Larsen, UiT – Norges arktiske universitet (nestleder 01.08.2014–31.12.2015)

Liv Berit Augestad, NTNU

Stig Ove Hjelmevoll, Universitetssykehuset Nord-Norge / Barents Naturgass

Toril Ivarsøy, Universitetet i Bergen

Ove Kvammen, Høgskolen i Bergen

Tom Roar Eikebrokk, Universitetet i Agder (1. vara)

Åge Hultgren, Universitetet i Stavanger (2. vara)

Ågot Aakra, NMBU (3. vara)

7.2 Arbeidsutvalget

Hovedstyrets arbeidsutvalg har i perioden 2013–2015 bestått av:
Leder Petter Aaslestad og nestleder Jan Hongslo (til 31.07.2014)
Leder Petter Aaslestad og nestleder Annelise Brox Larsen (fra 01.08.2014)

7.3 Landsrådet

Landsrådet er Forskerforbundets øverste rådgivende organ for overordnede politiske og strategiske saker mellom representantskapsmøtene. Landsrådet har hatt tre samlinger i perioden: 8.–9. april 2013, 26.–27. mars 2014 og 8.–9. april 2015.

Landsrådet består av 45 ordinære representanter:

- 2 fra hver av de fem største lokallagene
- 1 fra hvert av det sjette til tiende største lokallag
- 30 representanter fra de øvrige lokallagene valgt av valgkretser på representantskapsmøtet.

I perioden 2013–2015 hadde Landsrådet følgende sammensetning:

Automatisk representasjon (10 største lokallag):

Forskerforbundet ved Høgskolen i Bergen
Forskerforbundet ved Høgskolen i Oslo og Akershus (2)
Forskerforbundet ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Forskerforbundet ved NTNU (2)
Forskerforbundet ved Oslo universitetssykehus HF
Forskerforbundet ved UiT Norges arktiske universitet (2)
Forskerforbundet ved Universitetet i Agder
Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen (2)
Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo (2)
Forskerforbundet ved Universitetet i Stavanger

Arkiv, bibliotek og museum:

Forskerforbundet ved Arkivverket
Forskerforbundet ved Maihaugen
Forskerforbundet ved Nasjonalbiblioteket

Fylkeskommuner og kommuner:

Forskerforbundet ved Bergen kommune

Helseforetak og sykehus:

Forskerforbundet ved Akershus universitetssykehus HF

Høgskoler – statlige:

Forskerforbundet ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold
Forskerforbundet ved Høgskolen i Gjøvik
Forskerforbundet ved Høgskolen i Lillehammer
Forskerforbundet ved Høgskolen i Nord-Trøndelag
Forskerforbundet ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
Forskerforbundet ved Høgskolen i Telemark
Forskerforbundet ved Høgskolen i Volda
Forskerforbundet ved Høgskolen i Østfold

Høgskoler – private:

Forskerforbundet ved Dronning Mauds Minne, Høgskolen

Institutt – offentlige:

Forskerforbundet ved Bioforsk
Forskerforbundet ved Folkehelseinstituttet
Forskerforbundet ved Forsvarets forskningsinstitutt
Forskerforbundet ved Meteorologisk institutt
Forskerforbundet ved Veterinærinstituttet

Institutt – private:

Forskerforbundet ved NIFU
Forskerforbundet ved NIKU
Forskerforbundet ved Nofima
Forskerforbundet ved Stiftelsen SINTEF

Universiteter og vitenskapelige høyskoler:

Forskerforbundet ved Misjonshøgskolen
Forskerforbundet ved Norges idrettshøgskole
Forskerforbundet ved Norges musikkhøgskole
Forskerforbundet ved Universitetet i Nordland

Øvrige virksomheter:

Forskerforbundet ved Forskningsrådet
Forskerforbundet ved Kunnskapsdepartementet
Forskerforbundet ved Statped

7.4 Representantskapet

Representantskapets møte i 2015 ble avviklet 20.–21. oktober på Hotel Bristol, Oslo. Delegater fra 142 lokallag som til sammen representerte 13.874 stemmer deltok i tillegg til medlemmer fra Hovedstyret, desisorer, revisor, valgkomité og observatører.

7.5 Valgkomiteen

Valgkomiteen har i perioden 2013–2015 bestått av:
Marit Eriksen (leder), Forskerforbundet ved Høgskolen i Østfold
Tove Bjørneset, Forskerforbundet ved Uni Research
Brita Haugum, Forskerforbundet ved Akershus universitetssykehus (til april 2015)
Bjarne Hodne, Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo / pensjonistmedlem
Egil Børge Mikalsen, Forskerforbundet ved Universitetet i Tromsø / pensjonistmedlem
Aslak Wiig, Forskerforbundet ved Bergen kommune.

7.6 Desisorer

Dag K. Bjerketvedt, Høgskolen i Telemark og Kristin Dæhli, NTNU har vært Forskerforbundets desisorer i inneværende representantskapsperiode.

7.7 Revisor

Revisjonsfirmaet RSM Hasner Kjelstrup & Wiggen har vært Forskerforbundets revisor i perioden.

7.8 Forskerforbundets sentrale sekretariat

Generalsekretær

Sigrid Lem (til 31.08.2014)
Hilde Gunn Avløypp (fra 01.08.2014)

Informasjon/kommunikasjon

Informasjonsleder Unn Rognmo
Kommunikasjonsleder Arvid Ellingsen (permisjon fra 01.09.2013, sluttet 31.08.2014)
Presse- og samfunnskontakt Robert Kippe (vikariat fra 10.10.2013, fast fra 01.07.2014)
Kommunikasjonsrådgiver Camilla Moe Røisland (vikariat 01.01–03.07.2015)

Fagpolitisk avdeling

Avdelingssjef Bjørn T. Berg
Spesialrådgiver Jon W. Iddeng (80 %)
Spesialrådgiver Kari Folkenborg (fra 05.08.2013)

Avdeling for lønns- og arbeidsvilkår

Forhandlingssjef Frank O. Anthun

Tariffseksjonen

Seksjonsleder Eirik Rikardsen (permisjon fra 01.09.2013, sluttet 31.08.2014)
Seksjonsleder Jorunn Solgaard (vikar fra 01.03.2014, fast fra 01.07.2014)
Spesialrådgiver Kjetil Tønseth Mørk
Spesialrådgiver Tanya Pedersen Nymo

Juridisk seksjon

Seksjonsleder: Advokat Ann Turid Opstad
Advokat Stine Nordgren Johannessen
Advokat Haakon Utne Kierulf (til 05.09.2014)
Advokat Hildur N. Nilssen
Advokat Mariann Helen Olsen
Advokat Jannicke Ryun Sæther (fra 01.04.2015)

Organisasjonsavdelingen

Organisasjonssjef Joar Flynn Jensen
Seksjonsleder Elisabeth Tindeland (permisjon fra 01.02.2014, sluttet 19.08.2014)
Organisasjonskonsulent Natasa Duric
Organisasjonskonsulent Synne Freberg (fra 20.03.2013)
Organisasjonskonsulent Gerd Sandvik
Organisasjonskonsulent Renate Storli (permisjon 07.06.2013–14.03.2014 og fra 22.10.2015)
Organisasjonskonsulent Magnus Sparre (vikariat fra 12.10.2015)

Administrasjonsavdelingen

Administrasjonssjef Birgitte Olafsen

Økonomi

Seksjonsleder: Kontorsjef Aina Nilssen (til 15.08.2015)
Økonomiansvarlig Marit Sletner (fra 19.10.15)
Økonomikonsulent Siri Johannessen
Regnskapskonsulent Bjørn Jensen (90 %)
Regnskapssekretær Karin Haug (50 %)
Regnskapskonsulent Elisabeth Johansen

Medlemsservice og fellestjenester

Arkivleder Kristine K. Brox (permisjon 15.11.2013–31.10.2014)
Arkivkonsulent Jamil Mohammad Ali (vikariat 05.11.2013–31.07.2014)
IT-konsulent Inger Marie Højfeldt (permisjon 01.09.2013–31.08.2014)
IT-konsulent Christian Blix (vikariat 10.09.2013–10.09.2014)
Seniorrådgiver Aina Nilsen (fra og med 15.08.2015)
Organisasjonssekretær Turid Cordtsen (50 %, sluttet 01.03.13)
Konsulent Linda Pettersson (permisjon 01.10.2012–30.06.2013)
Førstesekretær Jamil Mohammad Ali (vikariat fra 01.08.2014–31.12.2015)
Førstesekretær Hans Askildsen
Konsulent Brit Helen Hesselberg (fra 12.05.2013)
Førstesekretær Tore Sandnes
Førstesekretær Ane Rinnaas Skuseth (permisjon 04.08.2014–03.03.2015)
Sekretær Seija Hjelteig (20 %, sluttet 22.10.2014)

Forskerforum

Redaktør Kjetil A. Brottveit (permisjon 18.08.2014–02.02.2015)
Redaksjonssekretær Siri Lindstad (fungerende redaktør 18.08.2014–28.02.2015)
Journalist Johanne Landsverk
Journalist Aksel Kjær Vidnes
Journalist Elin Rekdal Müller (permisjon 11.06.2014–17.03.2015)
Journalist Kjerstin Gjengedal (50 % – vikariat 01.08.2013–31.02.2014)
Journalist Silje Pileberg (50 % – vikariat 01.09.2014–28.02.2015)

7.9 Utvalg

7.9.1 Forskerforbundets opphavsrettsutvalg

Forskerforbundets opphavsrettsutvalg ble oppnevnt av Hovedstyret med funksjonstid 01.01.13–31.12.14, og deretter gjenoppnevnt for perioden 01.01–31.12.15.

Utvalget har bestått av:

Olav Torvund, Universitetet i Oslo (leder)
Petter Aaslestad, NTNU (til 31.12.2013)
Helge Rønning, Universitetet i Oslo
Hilde Trygstad, Diakonhjemmet høyskole
Monica Viken, BI (fra 01.01.2014)
Sekretær: Frank O. Anthun, sekretariatet.

Utvalget har hatt 12 møter i perioden i tillegg til flere møter med Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF) og UHR, samt arrangert ett seminar sammen med NFF.

7.9.2 Ekspertutvalg finansieringssystem for universitets- og høyskolesektoren

(funksjonstid 01.02.2014–31.12.2015)
Jørgen Amdam, Høgskolen i Volda
Ole Gjølberg, NMBU
Seunn Smith-Tønnessen, Universitetet i Agder
Steinar Vagstad, Universitetet i Bergen
Sekretær: Bjørn T. Berg, sekretariatet

7.9.3 Ekspertutvalg – instituttsektoren

Terje Christensen, Statens Strålevern
May-Britt Ellingsen, Norut Samfunnsforskning
Tove Bjørneset, Uni Research
Kåre Skollerud, Transportøkonomisk institutt
Vigdis Olden, Sintef
Sekretær: Kari Folkenborg, sekretariatet

7.9.4 Ekspertutvalg – ABM-sektoren

Trond Haugen, Nasjonalbiblioteket
Lars Christian Jensen, Riksarkivet
Jo Rune Ugulen, Arkivarforeningen
Per Norseng, Norsk maritimt museum
Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst
Line Nybakk Akerholt, Forskerforbundets bibliotekforening
Sekretær: Kari Folkenborg, sekretariatet.

7.10 Ekstern representasjon

Unios styre

Styremedlemmer

Petter Aaslestad
Sigrid Lem (til 31.07.2014)
Hilde Gunn Avløypp (fra 01.08.2014)

Varamedlemmer

Jan Hongslo (til 31.07.2014)
Annelise Brox Larsen (fra 01.08.2014)
Frank O. Anthun

Unio – Stat

Sigrid Lem (leder for utvalget fra 01.09.2013 til 31.07.2014)
Petter Aaslestad (leder for utvalget fra 19.08.2014)
Hilde Gunn Avløypp (fra 01.08.2014)
Jan Hongslo (fra 01.01.2014 til 31.01.2015)
Kristian Mollestad
Eirik Rikardsen (til 31.08.2013)
Jorunn Solgaard (fra 01.02.2015)

Unio – Kommune

Frank O. Anthun

Unio – Oslo kommune:

Tanya P. Nymo

Unio – Spekter:

Tanya P. Nymo (til 31.03.2014)
Jorunn Solgaard (fra 01.04.2014)

Unio – Virke:

Kjetil Mørk

Programutvalg ERASMUS

Bjørn Berg representerte Unio i utvalget (til 31.12.2013)

Arbeidsgruppe – sosial sektordialog i utdanning (ETUCE)

Annelise Brox Larsen representerte Norge i arbeidsgruppen for høyere utdanning